
บทที่ 2

กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ

2.1 เป้าประสงค์ของการอบรมกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อคนพิการและผู้สูงอายุ ดังนี้

- 1) กฎหมาย นโยบาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
- 2) การให้บริการ การคมนาคมขนส่งของคนพิการและผู้สูงอายุซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

2.2 กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริการขนส่งเพื่อรองรับคนพิการและผู้สูงอายุ

คนพิการเป็นบุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป (พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2552: 126) ความพิการดังกล่าวไม่ใช่เป็นจริงทางกายภาพเท่านั้น ความพิการยังให้มุมมองที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงเห็นได้จากชีวิตที่แตกต่างจากคนทั่วไป จึงได้มีการรวมตัวต่อสู้สร้างความตระหนักถึงสิทธิไปสู่การพัฒนา และได้เปลี่ยนการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตจากวิธีการช่วยเหลือเพื่อการกุศลเป็นการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิ

นโยบายและกฎหมายที่จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อประกอบการดำเนินงานในการให้บริการแก่คนพิการและผู้สูงอายุ รวมทั้งการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งมีดังนี้

2.2.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

องค์การสหประชาชาติได้ตราอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities, CRPD) เหตุที่ต้องตราอนุสัญญานี้ขึ้นมา เนื่องจากกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่มีอยู่เดิม ยังไม่ประกันการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเสรีภาพขั้นพื้นฐานและความเสมอภาคของคนพิการได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2545 องค์การสหประชาชาติจึงได้แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการขึ้น ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ที่ประชุมเต็มคณะของสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญที่ 61 ได้มีมติรับรองอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิคนพิการ และพิธีการเลือกรับ (Optional Protocol) ของอนุสัญญานี้ โดยเนื้อหาได้มุ่งเน้นคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ส่งเสริมศักดิ์และรับรองให้คนพิการได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเสรีภาพขั้นพื้นฐานและมีความเสมอภาคอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งส่งเสริมการเคารพศักดิ์ศรีที่มีมาแต่กำเนิดของคนพิการ โดยรายละเอียดในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิคนพิการให้ความสำคัญในประเด็นต่อไปนี้

- 1) เคารพศักดิ์ศรีที่มีมาแต่กำเนิด การอยู่ได้ด้วยตนเอง เสรีภาพในการตัดสินใจด้วยตนเอง และความเป็นอิสระของบุคคล
- 2) ไม่เลือกปฏิบัติต่อคนพิการ
- 3) การมีส่วนร่วม การเข้าร่วมของคนพิการได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพในสังคม
- 4) เคารพความแตกต่าง ยอมรับคนพิการว่าเป็นส่วนหนึ่งของความแตกต่างของมนุษยชาติ และความเป็นมนุษย์
- 5) ความเท่าเทียมของโอกาส
- 6) การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
- 7) ความเสมอภาคระหว่างชายกับหญิง
- 8) การเคารพขีดความสามารถของเด็กพิการที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องและการเคารพสิทธิของเด็กพิการเพื่อสงวนรักษาอัตลักษณ์แห่งตน

ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิคนพิการ โดยการให้สัตยาบัน เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้ให้ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในอนุสัญญาตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2551 และได้ลงนามพิธีสารเลือกรับ ในปี พ.ศ. 2559 ซึ่งการเข้าร่วมเป็นรัฐภาคี และพิธีสารเลือกรับนี้หมายความว่าประเทศไทยได้ตระหนักกว่ามีการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการมิได้จะต้องเคารพคุ้มครองสิทธิที่พึงมีแก่คนพิการเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป นอกจากนี้จะต้องมีการปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ต้องกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลัก (Focal Point) เพื่อเป็นกลไกประสานงานภาครัฐเพื่อดูแลประเด็นที่สนับสนุนการดำเนินงาน ในภาคส่วนต่าง ๆ โดยประเทศไทยได้กำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักตามอนุสัญญานี้
- 2) ต้องจัดตั้งโครงสร้างภายใน เพื่อส่งเสริมพิทักษ์และติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ เช่น ตั้งคณะกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับอนุสัญญา โดยมีองค์ประกอบที่มาจากทุกภาคส่วน
- 3) ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมโดยเฉพาะคนพิการ และองค์กรของคนพิการ ให้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการติดตามการดำเนินงาน
- 4) ต้องมีการจัดทำรายงานเกี่ยวกับมาตรการในการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาภายในเวลา 2 ปี หลังจากอนุสัญญามีผลบังคับใช้ และหลังจากนั้นต้องส่งฉบับต่อ ๆ ไป อย่างน้อยทุก ๆ 4 ปี หรือเมื่อคณะกรรมการร้องขอ

2.2.2 กฎหมายในประเทศไทยที่สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิคนพิการ

กฎหมายในประเทศไทยที่สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิคนพิการประกอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติสิทธิและการให้การสนับสนุนคนพิการไว้ในหมวดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ในมาตรา 27 ได้บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

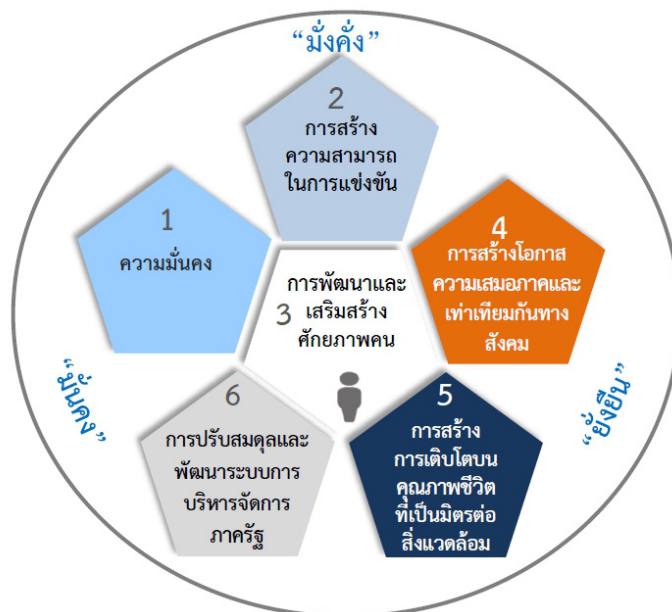
และหมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ ในมาตรา 56 ได้บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง ตามหลักการพัฒนายั่งยืน โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐ อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของประเทศ

2.2.3 ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี มีเป้าประสงค์ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “**ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้วและสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังรูปที่ 2.2.3 – 1 ได้แก่

- ด้านความมั่นคง
- ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

รูปที่ 2.2.3 – 1 กรอบแนวคิดตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579

ที่มา : กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579

ในยุทธศาสตร์ด้านที่ 4 ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคมจะมีหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการคมนาคมขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ คือ

- ข้อ 1 สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม
- ข้อ 3 มีสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย

ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงและลดการเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงการส่งเสริมให้มีสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของคนพิการและผู้สูงอายุ

2.2.4 นโยบายของรัฐบาล

คำแถลงนโยบายของรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2557 เรื่อง การบริหารราชการแผ่นดินและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศว่าด้วยการเข้าใจ เข้าถึง ในเรื่องต่าง ๆ จำแนกเป็น 11 ด้าน โดยนโยบายของรัฐบาลที่มีความเกี่ยวข้องมีดังต่อไปนี้

ด้านที่ 3 การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

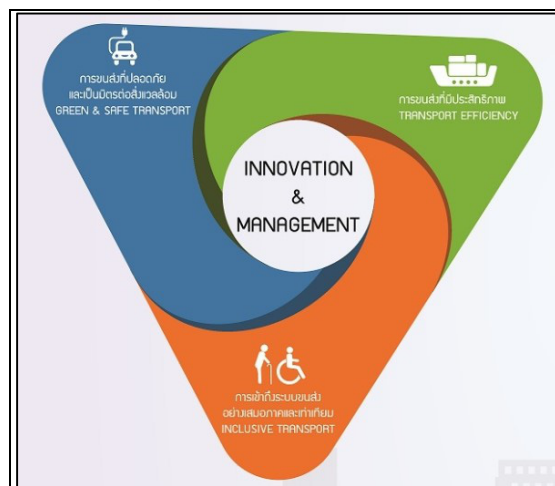
นโยบายได้กล่าวถึงความเหลื่อมล้ำในสังคมและมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการเร่งสร้างโอกาส อาชีพ และการมีรายได้ที่มั่นคงแก่ผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน รวมทั้งสตรี ผู้ด้อยโอกาส รวมถึงการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออม และระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน และเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

- ข้อ 3.3 พัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออมและระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการดูแลให้มีระบบการกักเก็บที่เป็นธรรม และการสงเคราะห์ผู้ยากไร้ตามอัตภาพ พัฒนาศักยภาพ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ จัดสวัสดิการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ สตรี และเด็ก
- ข้อ 3.4 เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานหรือกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต โดยจัดเตรียมระบบการดูแลในบ้าน สถานพักพิง และโรงพยาบาล ที่เป็นการร่วมมือของภาคีรัฐภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว รวมทั้งพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ

2.2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทย ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579

กระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทย ระยะ 20 ปี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2558 เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทยในอนาคต มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต พฤติกรรมการเดินทาง และความต้องการในการเดินทางอันเป็นผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ และบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งสามารถตอบสนองผู้ใช้บริการให้มีความทันสมัย รองรับ การเจริญเติบโตในอนาคต รวมถึงยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมีกรอบแนวคิด 3 ด้าน ดังแสดงในรูปที่ 2.2.5 – 1

รูปที่ 2.2.5 – 1 กรอบแนวคิดตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทย ระยะ 20 ปี

ที่มา : แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทย ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579

- **การเข้าถึงระบบขนส่งอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม (Inclusive Transport)**

การยกระดับการขนส่งให้สามารถรองรับผู้ใช้งานได้ทุกกลุ่ม (Universal Design/Transport for all) ทั้งกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการและเด็ก เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึง (Accessible) บริการระบบขนส่งมวลชนและระบบขนส่งสาธารณะได้อย่างสะดวก มีค่าโดยสารที่เหมาะสม (Affordable) และมีประสิทธิภาพ เป็นต้น ตั้งแต่การออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาสังคมไทย เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงระบบขนส่งสาธารณะและขนส่งมวลชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งต้องมีการพัฒนาทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่ง การบริหารจัดการ รวมทั้งการพิจารณามาตรการสนับสนุนค่าโดยสาร (Subsidy) แก่ผู้มีรายได้น้อยหรือผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เช่น มาตรการรถเมล์ฟรี รถไฟฟรี เป็นต้น

แนวคิดในการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นจะต้องอาศัยการใช้นวัตกรรม (Innovation) ใหม่ ๆ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง เพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่ง รวมถึงการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับผู้ใช้บริการขนส่งสาธารณะได้ทุกกลุ่ม เช่น ระบบขนส่งอัจฉริยะต่าง ๆ การใช้ Application ในการเรียกใช้บริการรถโดยสาร

2.2.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในบริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2559 – 2578

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ได้เสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในบริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 โดยคณะรัฐมนตรีได้รับทราบและมอบหมายในการขับเคลื่อนประเด็นต่าง ๆ ต่อไป โดยยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในบริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุของกระทรวงคมนาคมแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการคนพิการและผู้สูงอายุ
 - 2) ด้านการปรับปรุงโครงสร้างทางกายภาพสิ่งอำนวยความสะดวกและยานพาหนะสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
 - 3) ด้านการฝึกอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการคนพิการและผู้สูงอายุความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคนพิการแต่ละประเภทและผู้สูงอายุ
 - 4) ด้านการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้อำนวยความสะดวกแก่คนพิการและผู้สูงอายุ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการปรับปรุงโครงสร้างทางกายภาพสิ่งอำนวยความสะดวกและยานพาหนะสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ การดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาอาคารสถานที่ที่ให้บริการภาคขนส่งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่นให้เป็นไปตามข้อกำหนดและหลัก Universal Design และ Service Design
 - ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการฝึกอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการคนพิการและผู้สูงอายุความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคนพิการแต่ละประเภทและผู้สูงอายุ

2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งของคนพิการและผู้สูงอายุ

หลักกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งของคนพิการและผู้สูงอายุของไทย เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง รวมถึงการจัดมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นการรองรับการใช้บริการภาคขนส่งของคนพิการผู้สูงอายุ โดยมีรายละเอียดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.3.1 กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548 กระทรวงมหาดไทย

กฎกระทรวงฉบับนี้อาศัยอำนาจมาตรา 5(3) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และมาตรา 8 (1) (4) (5) (6) (8) และ (9) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) โดยมีสาระสำคัญในการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสาธารณะจำนวน 10 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.1 และได้ระบุประเภทและลักษณะอาคาร ดังนี้

- ข้อ 3 อาคารประเภทและลักษณะดังต่อไปนี้ ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ในบริเวณที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไป
 - (1) โรงพยาบาล สถานพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานีอนามัย อาคารที่ทำการของราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย สถานศึกษา หอสมุด และพิพิธภัณฑ์สถานของรัฐ สถานที่ขนส่งมวลชน เช่น ท่าอากาศยาน สถานีรถไฟ สถานีรถแท็กซี่เรือที่มีพื้นที่ส่วนใดของอาคารที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปเกิน 300 ตารางเมตร
 - (2) สำนักงาน โรงมหรสพ โรงแรม หอประชุม สนามกีฬา ศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า ประเภทต่าง ๆ ที่มีพื้นที่ส่วนใดของอาคารที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปเกิน 2,000 ตารางเมตร

โดยในกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548 มีรายละเอียดการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 2.3.1 – 1

ตารางที่ 2.3.1 – 1 รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุตามกฎหมายกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก	1) ต้องจัดให้มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ตามสมควร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1.1) สัญลักษณ์รูปคนพิการ 1.2) เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ 1.3) สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ 2) สัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ และสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ให้เป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว 3) ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ และผู้สูงอายุ ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
2	ทางลาด	1) หากระดับพื้นภายในอาคาร หรือระดับพื้นภายในอาคารกับภายนอกอาคาร หรือระดับพื้นทางเดินภายนอกอาคารมีความต่างระดับกันเกิน 2 เซนติเมตร ให้มีทางลาดหรือลิฟต์ระหว่างพื้นที่ต่างระดับกัน แต่ถ้ามีความต่างระดับกันไม่เกิน 2 เซนติเมตร ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศาทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาด 2) ทางลาดให้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ 2.1) พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น 2.2) พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด 2.3) ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร ในกรณีที่ทางลาดมีความยาวของทุกช่วงรวมกันตั้งแต่ 6 เมตร ขึ้นไปต้องมี ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร 2.4) มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		2.5) ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12 และมีความยาวช่วงละไม่เกิน 6 เมตร ในกรณีที่ทางลาดยาวเกิน 6 เมตร ต้องจัดให้มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาด 2.6) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร และมีราวกันตก 2.7) ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 2.50 เมตร ขึ้นไป ต้องมีราวจับทั้งสองด้านโดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ • ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น • มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 4 เซนติเมตร • สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 90 เซนติเมตร • ราวจับด้านที่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 เซนติเมตร และผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ • ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง และส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น • ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร 2.8) มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่คนพิการทางการมองเห็นและผู้สูงอายุสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของทางลาดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร 2.9) ให้มีสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้ในบริเวณทางลาดที่จัดไว้ให้แก่มคนพิการและผู้สูงอายุ

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
3	ลิฟท์	1) อาคารที่มีจำนวนชั้นตั้งแต่สองชั้นขึ้นไปต้องจัดให้มีลิฟท์ที่คนพิการและผู้สูงอายุใช้ได้ระหว่างชั้นของอาคาร 1.1) ลิฟท์ที่คนพิการและผู้สูงอายุใช้ได้ต้องสามารถขึ้นลงได้ทุกชั้น มีระบบควบคุมลิฟท์ที่คนพิการและผู้สูงอายุสามารถควบคุมได้เอง ใช้งานได้อย่างปลอดภัยและจัดไว้ในบริเวณที่คนพิการและผู้สูงอายุสามารถใช้ได้สะดวก 1.2) ให้มีสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้ที่ช่องประตูด้านนอกลิฟท์ที่จัดไว้ให้คนพิการและผู้สูงอายุใช้ได้ 2) ลิฟท์ที่คนพิการและผู้สูงอายุใช้ได้ที่มีลักษณะเป็นห้องลิฟท์ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ 2.1) ขนาดของห้องลิฟท์ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.10 เมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1.40 เมตร 2.2) ช่องประตูลิฟท์ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร และต้องมีระบบแสงเพื่อป้องกันไม่ให้ประตูลิฟท์หนีบผู้โดยสาร 2.3) มีพื้นผิวต่างสัมผัสบนพื้นบริเวณหน้าประตูลิฟท์กว้าง 30 เซนติเมตรและ ยาว 90 เซนติเมตร ซึ่งอยู่ห่างจากประตูลิฟท์ไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 60 เซนติเมตร 2.4) ปุ่มกดเรียกลิฟท์ ปุ่มบังคับลิฟท์ และปุ่มสัญญาณแจ้งเหตุฉุกเฉินต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ ● ปุ่มล่างสุดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร ปุ่มบนสุดอยู่สูงจากพื้นไม่เกินกว่า 1.20 เมตร และห่างจากมุมภายในห้องลิฟท์ไม่น้อยกว่า 40 เซนติเมตร ในกรณี queห้องลิฟท์มีขนาดกว้างและยาวน้อยกว่า 1.50 เมตร ● มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 20 มิลลิเมตร มีอักษรเบรลล์กำกับไว้ทุกปุ่มเมื่อกดปุ่มจะต้องมีเสียงดังและมีแสง ● ไม่มีสิ่งกีดขวางบริเวณที่กดปุ่มลิฟท์

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		2.5) มีราวจับโดยรอบภายในลิฟต์ โดยราวมีลักษณะดังนี้ • ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น • มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3 เซนติเมตรแต่ไม่เกิน 4 เซนติเมตร • สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 90 เซนติเมตร • ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 เซนติเมตร และผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ 2.6) มีตัวเลขและเสียงบอกตำแหน่งชั้นต่าง ๆ เมื่อลิฟต์หยุด และขึ้นหรือลง 2.7) มีป้ายแสดงหมายเลขชั้นและแสดงทิศทางการบริเวณโถงหน้าประตูลิฟต์และติดอยู่ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน 2.8) ในกรณีที่ลิฟต์ขัดข้องให้มีทั้งเสียงและแสงไฟเตือนภัยเป็นไฟกะพริบสีแดง เพื่อให้คนพิการทางการมองเห็นและคนพิการทางการได้ยินทราบ และให้มีไฟกะพริบสีเขียวเป็นสัญญาณให้คนพิการทางการได้ยินได้ทราบว่าผู้ที่อยู่ข้างนอกรับทราบแล้วว่าลิฟต์ขัดข้องและกำลังให้ความช่วยเหลืออยู่ 2.9) มีโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉินภายในลิฟต์ซึ่งสามารถติดต่อกับภายนอกได้ โดยต้องอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 1.20 เมตร 3) มีระบบการทำงานที่ทำให้ลิฟต์เลื่อนมาอยู่ตรงที่จอดชั้นระดับพื้นดินและประตูลิฟต์ต้องเปิดโดยอัตโนมัติเมื่อไฟฟ้าดับ
4	บันได	1) ต้องจัดให้มีบันไดที่คนพิการและผู้สูงอายุใช้ได้อย่างน้อยชั้นละ 1 แห่ง โดยต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1.1) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร 1.2) มีชนพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2 เมตร

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		1.3) มีราวจับบันไดทั้งสองข้าง โดยให้ราวจับมีลักษณะดังนี้ • ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น • มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3 เซนติเมตรแต่ไม่เกิน 4 เซนติเมตร • สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 90 เซนติเมตร • ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 เซนติเมตร และผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ • ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง และส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น • ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร 1.4) ลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 เซนติเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 28 เซนติเมตร และมีขนาดสม่ำเสมอตลอดช่วงบันได ในกรณีที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันหรือมีลูกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 2 เซนติเมตร 1.5) พื้นผิวของบันไดต้องใช้วัสดุที่ไม่ลื่น 1.6) ลูกตั้งบันไดห้ามเปิดเป็นช่องโถ่ 1.7) มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่คนพิการทางการมองเห็นและผู้สูงอายุสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของบันไดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร
5	ที่จอดรถ	1) ต้องจัดให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุอย่างน้อยตามอัตราส่วน ดังนี้ 1.1) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 10 คัน แต่ไม่เกิน 50 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุอย่างน้อย 1 คัน

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		1.2) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 51 คัน แต่ไม่เกิน 100 คัน ให้มีจำนวนที่จอดรถสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุอย่างน้อย 2 คัน 1.3) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 101 คัน ขึ้นไป ให้มีจำนวนที่จอดรถสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุอย่างน้อย 2 คัน และเพิ่มขึ้นอีก 1 คัน สำหรับทุก ๆ จำนวนรถ 100 คัน ที่เพิ่มขึ้นเศษของ 100 คัน ถ้าเกินกว่า 50 คัน ให้คิดเป็น 100 คัน 2) ที่จอดรถสำหรับคนพิการ และผู้สูงอายุให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคารให้มากที่สุด มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถมีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอกัน และมีสัญลักษณ์รูปคนพิการใช้วีลแชร์อยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร และมีป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตรและยาวไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2 เมตร ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน 3) ที่จอดรถสำหรับคนพิการ และผู้สูงอายุต้องเป็นพื้นที่ที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และยาวไม่น้อยกว่า 6 เมตร และจัดให้มีที่ว่างข้างที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1 เมตร ตลอดความยาวของที่จอดรถ โดยที่ว่างดังกล่าวต้องมีลักษณะพื้นผิวเรียบและมีระดับเสมอกับที่จอดรถ
6	ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมระหว่างอาคาร	1) ต้องจัดให้มีทางเข้าอาคารเพื่อให้คนพิการ และผู้สูงอายุเข้าใช้ได้โดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1.1) เป็นพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง หรือส่วนของอาคารยื่นล้ำออกมาเป็นอุปสรรคหรืออาจทำให้เกิดอันตรายต่อคนพิการและผู้สูงอายุ 1.2) อยู่ในระดับเดียวกับพื้นถนนภายนอกอาคารหรือพื้นลานจอดรถ ในกรณีที่อยู่ต่างระดับต้องมีทางลาดที่สามารถขึ้นลงได้สะดวก และทางลาดนี้ให้อยู่ใกล้ที่จอดรถ

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		2) ในกรณีที่อาคารหลายอาคารอยู่ภายในบริเวณเดียวกันที่มีการใช้อาคารร่วมกัน จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม ต้องจัดให้มีทางเดินระหว่างอาคารนั้น และจากอาคารแต่ละอาคารนั้นไปสู่ทางสาธารณะลานจอดรถหรืออาคารที่จอดรถทางเดินต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ 2.1) พื้นทางเดินต้องเรียบ ไม่ลื่น และมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร 2.2) หากมีที่ระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรงหรือแบบรู ต้องมีขนาดของช่องตะแกรงหรือเส้นผ่านศูนย์กลางของรูกว้างไม่เกิน 1.30 เซนติเมตร แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน 2.3) ในบริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส 2.4) ในกรณีที่สิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน โดยไม่กีดขวางทางเดิน และจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสหรือมีการกันเพื่อให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวาง และอยู่ห่างสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร 2.5) ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 2 เมตร 2.6) ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10 3) อาคารที่มีทางเชื่อมระหว่างอาคาร ต้องมีผนังหรือราวกันตกทั้งสองด้านซึ่งมีลักษณะดังนี้ 3.1) ราวจับ มีลักษณะดังนี้ • ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น • มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 4 เซนติเมตร • สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 90 เซนติเมตร

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		• ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 เซนติเมตร และผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ • ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง และส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น 3.2) ที่นั่งหรือราวกันตกนั้น มีลักษณะดังนี้ • พื้นทางเดินต้องเรียบ ไม่ลื่น และมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร • หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรงหรือแบบรู ต้องมีขนาดของช่องตะแกรงหรือเส้นผ่านศูนย์กลางของรูกว้างไม่เกิน 1.30 เซนติเมตร แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน • ในบริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส • ในกรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน โดยไม่กีดขวางทางเดิน และจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสหรือมีการกันเพื่อให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวาง และอยู่ห่างสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร • ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 2 เมตร
7	ประตู	1) ประตูของอาคารต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1.1) เปิดปิดได้ง่าย 1.2) หากมีธรณีประตู ความสูงของธรณีประตูต้องไม่เกินกว่า 2 เซนติเมตร และให้ขอบทั้งสองด้านมีความลาดเอียงไม่เกิน 45 องศา เพื่อให้วีลแชร์หรือคนพิการและผู้สูงอายุที่ใช้อุปกรณ์ช่วยเดินสามารถข้ามได้สะดวก 1.3) ช่องประตูต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		1.4) ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานเปิดผลักเข้าออก เมื่อเปิดออกสู่ทางเดินหรือระเบียงต้องมีพื้นที่ว่างขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร 1.5) ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานเลื่อนหรือแบบบานเปิดให้มีมือจับลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3 เซนติเมตรแต่ไม่เกิน 4 เซนติเมตร ในแนวดิ่งทั้งด้านในและด้านนอกของประตูซึ่งมีปลายด้านบนสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1 เมตร และปลายด้านล่างไม่เกิน 80 เซนติเมตร ในกรณีเป็นประตูบานเปิดออกให้มีราวจับตามแนวนอนด้านในประตู และในกรณีที่เป็นประตูบานเปิดเข้าให้มีราวจับตามแนวนอนด้านนอกประตูราวจับดังกล่าวให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 90 เซนติเมตร ยาวไปตามความกว้างของประตู 1.6) ในกรณีที่ประตูเป็นกระจกหรือลูกฟักเป็นกระจก ให้ติดเครื่องหมายหรือแถบสีที่สังเกตเห็นได้ชัด 1.7) อุปกรณ์เปิดปิดประตูต้องเป็นชนิดก้านบิดหรือแกนผลักอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1 เมตร แต่ไม่เกิน 1.20 เมตร ประตูต้องไม่ติดตั้งอุปกรณ์ชนิดที่บังคับให้บานประตูปิดได้เองที่อาจทำให้ประตูหนีบหรือกระแทกคนพิการและผู้สูงอายุ 2) ข้อกำหนดตาม ประตูข้อ 1 ไม่ใช้บังคับกับประตูหนีไฟและประตูเปิดปิดโดยใช้ระบบอัตโนมัติ
8	ห้องน้ำ	1) อาคารที่จัดให้มีห้องน้ำสำหรับบุคคลทั่วไป ต้องจัดให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุเข้าใช้ได้อย่างน้อย 1 ห้อง ในห้องน้ำนั้นหรือจะจัดแยกออกมาอยู่ในบริเวณเดียวกันกับห้องน้ำสำหรับบุคคลทั่วไปก็ได้ สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องจัดให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุเข้าใช้ได้อย่างน้อย 1 ห้อง โดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1.1) มีพื้นที่ว่างภายในห้องน้ำเพื่อให้วีลแชร์สามารถหมุนตัวกลับได้ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		1.2) ประตูของห้องที่ตั้งโถส้วมเป็นแบบบานเปิดออกสู่ภายนอก โดยต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา หรือเป็นแบบบานเลื่อน และมีสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้ที่ประตูด้านหน้าห้องน้ำ ลักษณะของประตูนอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในหัวข้อประตู 1.3) พื้นห้องน้ำต้องมีระดับเสมอกับพื้นภายนอก ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องมีลักษณะเป็นทางลาดตามหมวดทางลาด และวัสดุปูพื้นห้องน้ำต้องไม่ลื่น 1.4) พื้นห้องน้ำต้องมีความลาดเอียงเพียงพอไปยังช่องระบายน้ำทิ้งเพื่อที่จะไม่ให้น้ำขังบนพื้น 1.5) มีโถส้วมชนิดนั่งราบ สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 45 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 50 เซนติเมตร มีพนักพิงหลังที่ไว้คนพิการหรือและผู้สูงอายุที่ไม่สามารถนั่งทรงตัวได้เองใช้พิงได้ และที่ปล่อยน้ำเป็นชนิดคันโยก ปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่คนพิการและผู้สูงอายุสามารถใช้ได้อย่างสะดวกมีด้านข้างด้านหนึ่งของโถส้วมอยู่ชิดผนังโดยมีระยะห่างวัดจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนังไม่น้อยกว่า 45 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 50 เซนติเมตร ต้องมีราวจับที่ผนังส่วนด้านที่ไม่ชิดผนังให้มีที่ว่างมากพอที่คนพิการและผู้สูงอายุที่ใช้วีลแชร์สามารถเข้าไปใช้โถส้วมได้โดยสะดวก ในกรณีที่ด้านข้างของโถส้วมทั้งสองด้านอยู่ห่างจากผนังเกิน 50 เซนติเมตร ต้องมีราวจับที่มีลักษณะตาม (1.7) 1.6) มีราวจับบริเวณด้านที่ชิดผนังเพื่อช่วยในการพยุงตัว เป็นราวจับในแนวนอนและแนวตั้งอาจเป็นราวจับต่อเนื่องกันก็ได้ โดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ ● ราวจับในแนวนอนมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 65 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 70 เซนติเมตร และให้ยื่นล้ำออกมาจากด้านหน้าโถส้วมอีกไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 30 เซนติเมตร ● ราวจับในแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอน ด้านหน้าโถส้วมมีความยาววัดจากปลายของราวจับในแนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		1.7) ด้านข้างโถส้วมด้านที่ไม่ชิดผนังให้มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ เมื่อกางออกให้มีระบบล็อกที่คนพิการหรือและผู้สูงอายุสามารถปลดล็อกได้ง่าย มีระยะห่างจากขอบของโถส้วมไม่น้อยกว่า 15 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 20 เซนติเมตร และมีความยาวไม่น้อยกว่า 55 เซนติเมตร 1.8) นอกเหนือจากราวจับตาม (1.6) และ (1.7) ต้องมีราวจับเพื่อนำไปสู่สุขภัณฑ์อื่น ๆ ภายในห้องน้ำ มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 90 เซนติเมตร 1.9) ติดตั้งระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้ที่อยู่ภายนอกแจ้งภัยแก่คนพิการและผู้สูงอายุ และระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้คนพิการและผู้สูงอายุสามารถแจ้งเหตุหรือเรียกหาผู้ช่วยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไว้ในห้องน้ำ โดยมีปุ่มกดหรือปุ่มสัมผัสให้สัญญาณทำงานซึ่งติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่คนพิการและผู้สูงอายุสามารถใช้งานได้สะดวก 1.10) มีอ่างล้างมือโดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ • ใต้อ่างล้างมือนั้นด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่างเป็นที่ยาวเพื่อให้วีลแชร์สามารถสอดเข้าไปได้ โดยขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 เซนติเมตร และต้องอยู่ในตำแหน่งที่คนพิการและผู้สูงอายุเข้าประชิดได้ โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง • มีความสูงจากพื้นถึงขอบบนของอ่างไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 80 เซนติเมตร และมีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างของอ่าง • ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยกหรือก้านกดหรือก้านหมุนหรือระบบอัตโนมัติ 2) ในกรณีที่ห้องน้ำสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุอยู่ในห้องน้ำที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปและมีทางเข้าก่อนถึงตัวห้องน้ำ ต้องจัดให้ห้องน้ำสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพและผู้สูงอายุอยู่ในตำแหน่งที่คนพิการหรือทุพพลภาพและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		ห้องน้ำสำหรับบุคคลทั่วไปตามวรรคหนึ่ง หากได้จัดสำหรับผู้ชาย และผู้หญิงต่างหากจากกันให้มีอักษรเบรลล์แสดงให้รู้ว่าเป็นห้องน้ำชายหรือหญิงติดไว้ที่ผนังข้างทางเข้าในตำแหน่งที่สามารถสัมผัสได้ด้วย 3) ในกรณีที่เป็นห้องน้ำสำหรับผู้ชายที่มีใช้ห้องน้ำสำหรับคนพิการ หรือทุพพลภาพและผู้สูงอายุตามห้องน้ำของคนพิการข้อ 1 และ 2 ให้มีที่ถ่ายปัสสาวะที่มีระดับเสมอพื้นอย่างน้อย 1 ที่ โดยมีราวจับในแนวนอนอยู่ด้านบนของที่ถ่ายปัสสาวะยาวไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 60 เซนติเมตรมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร แต่ไม่เกิน 1.30 เมตร และมีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 1 เมตร ซึ่งยื่นออกมาจากผนังไม่น้อยกว่า 55 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 60 เซนติเมตร 4) ราวจับในห้องน้ำ มีลักษณะดังนี้ 4.1) ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น 4.2) มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 4 เซนติเมตร
9	พื้นผิวต่างสัมผัส	อาคารต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็น ที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับต่างกันเกิน 20 เซนติเมตร ที่ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันไดที่พื้นด้านหน้าและด้านหลังประตูทางเข้าอาคาร และที่พื้นด้านหน้าของประตูห้องน้ำ โดยมีขนาดกว้าง 30 เซนติเมตร และมีความยาวเท่ากับและขนานไปกับความกว้างของช่องทางเดินของพื้นต่างระดับทางลาด บันได หรือประตู และขอบของพื้นผิวต่างสัมผัสอยู่ห่างจากจุดเริ่มต้นของทางขึ้นหรือทางลงของพื้นต่างระดับ ทางลาด บันได หรือประตูไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 35 เซนติเมตร ในกรณีของสถานีขนส่งมวลชน ให้ขอบนอกของพื้นผิวต่างสัมผัสอยู่ห่างจากขอบของชานชาลา ไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร แต่ไม่เกินกว่า 65 เซนติเมตร

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
10	โรงแรมหรืหอประชุม และโรงแรม	1) อาคารที่เป็นโรงแรมหรือหอประชุมต้องจัดให้มีพื้นที่เฉพาะสำหรับเก้าอี้ล้ออย่างน้อยหนึ่งที่นั่งทุก ๆ จำนวน 100 ที่นั่ง โดยพื้นที่เฉพาะนี้เป็นพื้นที่ราบขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 1.40 เมตร ต่อหนึ่งที่นั่ง อยู่ในตำแหน่งที่เข้าออกได้ 2) อาคารที่เป็นโรงแรมที่มีห้องพักตั้งแต่ 100 ห้อง ขึ้นไป ต้องจัดให้มีห้องพักที่คนพิการและผู้สูงอายุ เข้าใช้ได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งห้อง ต่อจำนวนห้องพักทุก 100 ห้อง โดยห้องพักดังกล่าวต้องมีส่วนประกอบและมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ 2.1) อยู่ใกล้บันไดหรือบันไดหนีไฟหรือลิฟต์ดับเพลิง 2.2) ภายในห้องพักต้องจัดให้มีสัญญาณบอกเหตุหรือเตือนภัย ทั้งสัญญาณที่เป็นเสียงและแสงและระบบสั่นสะเทือนติดตั้งบริเวณพื้นนอนในกรณีเกิดอัคคีภัยหรือเหตุอันตรายอย่างอื่น เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในห้องพักทราบ และมีสวิทช์สัญญาณแสงและสวิทช์สัญญาณเสียงแจ้งภัยหรือเรียกให้ผู้ที่อยู่ภายนอกทราบว่ามีคนอยู่ในห้องพัก 2.3) มีแผนผังต่างสัมผัสของอาคารในชั้นที่มีห้องพักที่คนพิการหรือและผู้สูงอายุเข้าใช้ได้ มีอักษรเบรลล์แสดงตำแหน่งของห้องพัก บันไดหนีไฟ และทิศทางไปสู่บันไดหนีไฟโดยติดไว้ที่กึ่งกลางบานประตูด้านในและอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.30 เมตร แต่ไม่เกิน 1.70 เมตร 2.4) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้ที่ประตูด้านหน้าห้องพักสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ 3) ห้องพักในโรงแรมที่จัดสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ต้องมีที่อาบน้ำ ซึ่งเป็นแบบฝักบัวหรือแบบอ่างอาบน้ำโดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ 3.1) ที่อาบน้ำแบบฝักบัว ● มีพื้นที่ว่างขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า 1.10 เมตร และความยาว ไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร ● มีที่นั่งสำหรับอาบน้ำที่มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 45 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 50 เซนติเมตร

ตารางที่ 2.3.1 – 1 (ต่อ) รายการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ปี พ.ศ. 2548

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		- มีราวจับในแนวนอนที่ด้านข้างของที่นั่ง มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 65 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 70 เซนติเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 65 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 70 เซนติเมตรและมีราวจับในแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอน และมีความยาวจากปลายของราวจับในแนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย 60 เซนติเมตร 3.2) ที่อาบน้ำแบบอ่างอาบน้ำ - มีราวจับในแนวตั้งอยู่ห่างจากผนังด้านหัวอ่างอาบน้ำ 60 เซนติเมตร โดยปลายด้านล่างอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 65 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 70 เซนติเมตร มีความยาวอย่างน้อย 60 เซนติเมตร - มีราวจับในแนวนอนที่ปลายของราวจับในแนวตั้ง และยาวไปจนจดผนังห้องอาบน้ำด้านท้ายอ่างอาบน้ำ ราวจับในแนวนอน และในแนวตั้งอาจเป็นราวต่อเนื่องกัน และมีลักษณะตามที่กำหนดในข้อ 2 ของหมวดทางลาด ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น ราวจับมีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 4 เซนติเมตร 3.3) สิ่งของ เครื่องใช้หรืออุปกรณ์ภายในที่อาบน้ำให้อยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตรแต่ไม่เกิน 1.20 เซนติเมตร

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ปี พ.ศ. 2548 กระทรวงมหาดไทย

2.3.2 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะอื่น เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. 2555 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มีสาระสำคัญครอบคลุมการกำหนดคุณลักษณะของสิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะ จำนวน 23 รายการ ซึ่งรายละเอียดในตารางที่ 2.3.2 – 1

ตารางที่ 2.3.2 – 1 อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะ
ตามกฎกระทรวงกำหนดคุณลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2555

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	ที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์	1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ และมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการจอดวีลแชร์ไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ 2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 4) จำนวนที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์ ให้กำหนดดังนี้ 4.1) จำนวนที่นั่งที่นั่งถึงยี่สิบห้าที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หนึ่งที่นั่ง 4.2) จำนวนที่นั่งยี่สิบหกที่นั่งถึงห้าสิบที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์คนพิการสองที่นั่ง 4.3) จำนวนที่นั่งห้าสิบเอ็ดที่นั่งถึงสามร้อยที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์สี่ที่นั่ง 4.4) จำนวนที่นั่งสามร้อยหนึ่งที่นั่งถึงห้าร้อยที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หกที่นั่ง 4.5) ในกรณีที่ที่นั่งเกินกว่าห้าร้อยที่นั่งขึ้นไป ให้เพิ่มที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หนึ่งที่นั่งต่อทุกหนึ่งร้อยที่นั่งที่เพิ่มขึ้น 5) จัดที่นั่งสำหรับผู้ทำหน้าที่ล่ามภาษามือ โดยให้มีแสงสว่างเพียงพอที่คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
2	ทางลาด	1) มีทางลาดในบริเวณพื้นที่ต่ำระดับ โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล และติดตั้งราวกันตก 2) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาด 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง

ตารางที่ 2.3.2 – 1 (ต่อ) อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะ
ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดคุณลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2555

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
3	พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการเห็น	ให้มีพื้นผิวที่มีผิวสัมผัสและสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิวและสีในบริเวณข้างเคียงที่พื้น และบริเวณพื้นที่ต่างระดับ ดังต่อไปนี้ 1) ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันได 2) พื้นด้านหน้าและด้านหลังของประตูทางเข้าอาคาร 3) พื้นด้านหน้าของประตูห้องน้ำ 4) พื้นทางเข้าและทางออกของประตูลิฟต์ 5) พื้นบริเวณทางออกฉุกเฉิน 6) บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวในอาคาร
4	บันไดเลื่อนสำหรับคนพิการ	1) มีความกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งาน โดยมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร และมี โครงสร้างที่รองรับการขึ้นและลงของวีลแชร์ได้อย่างปลอดภัย โดยสามารถรับน้ำหนักได้ตั้งแต่สองร้อยกิโลกรัมขึ้นไป หรือสามารถรับน้ำหนักวีลแชร์ชนิด ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ได้ 2) ชั้นบันไดเลื่อนแต่ละชั้นควรมีความกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งาน โดยชั้นบันไดควรมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร หรือมีระบบในการยึดชั้นบันไดสองชั้นไว้ด้วยกันเพื่อรองรับการขึ้นและลงของวีลแชร์ 3) ขอบด้านนอกของชั้นบันไดเลื่อนควรมีสีที่แตกต่างไปจากสีในบริเวณข้างเคียง 4) ติดตั้งราวจับในระดับที่สูงจากพื้น 80 ถึง 85 เซนติเมตร โดยราวจับต้องเคลื่อนที่ในทิศทางขึ้นหรือลงพร้อมกับบันไดเลื่อน 5) บริเวณทางขึ้นและลงของบันไดเลื่อนต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง และให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส โดยพื้นผิวต่างสัมผัสต้องอยู่ห่าง จากบันไดเลื่อนในระยะ 30 ถึง 35 เซนติเมตร 6) มีพื้นหลักเป็นขนพักของจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของ บันไดเลื่อน โดยมีความกว้างไม่น้อยกว่าสามเท่าของความกว้างของชั้นบันไดเลื่อนลูกนอน และมีความลาดชัน ไม่เกิน 1 ต่อ 12 7) ความเร็วของชั้นบันไดเลื่อนไม่ควรเกิน 3 เมตรต่อนาที 8) มีระบบหยุดบันไดเลื่อนอัตโนมัติในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินกับวีลแชร์ 9) มีป้ายหรือสัญลักษณ์ และสัญญาณเสียงบอกทิศทางขึ้นและลงของบันไดเลื่อน และมีป้ายเตือนห้ามยืนอวัยวะออกจากบันไดเลื่อนในบริเวณที่เป็นอันตราย

ตารางที่ 2.3.2 – 1 (ต่อ) อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะ
ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดคุณลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2555

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		10) ในกรณีที่ไต่บันไดเลื่อนมีพื้นที่ว่างซึ่งมีความสูงน้อยกว่า 2 เมตรให้ติดตั้งสิ่งกีดขวางเพื่อป้องกันการเดินเข้าไป 11) มีทางลาดหรือลิฟต์บริเวณใกล้กับบันไดเลื่อนและไม่ควรจัดให้มีบันไดเลื่อนแทนการจัดให้มีบันไดธรรมดา 12) มีปุ่มกดเรียกพนักงานดูแลบันไดเลื่อนในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน
5	ทางลาดเลื่อนหรือทางเลื่อนในแนวราบ	1) มีความกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งาน โดยมี ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร และมีโครงสร้างที่รองรับการขึ้นและลงของวีลแชร์ได้อย่างปลอดภัย โดยสามารถรับน้ำหนักได้ตั้งแต่ 200 กิโลกรัมขึ้นไป หรือสามารถรับน้ำหนักวีลแชร์ชนิด ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ได้ 2) ติดตั้งราวจับในระดับที่สูงจากพื้น 80 ถึง 85 เซนติเมตรโดยราวจับต้องเคลื่อนที่พร้อมกับทางลาดเลื่อนหรือทางเลื่อนในทิศทางเดียวกัน 3) บริเวณจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดเลื่อนหรือทางเลื่อนต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง และให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสโดยพื้นผิวต่างสัมผัสต้องอยู่ห่างจากทางลาดเลื่อนหรือทางเลื่อนในระยะ 30 ถึง 35 เซนติเมตร 4) มีพื้นเหล็กเป็นขานพักของจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดเลื่อนหรือทางเลื่อน 5) มีระบบหยุดทางลาดเลื่อนหรือทางเลื่อนอัตโนมัติในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินกับวีลแชร์ 6) มีป้ายหรือสัญลักษณ์ และสัญญาณเสียงบอกทิศทางจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด ของทางลาดเลื่อน และมีป้ายเตือนห้ามยืนอวัยวะออกจากทางลาดเลื่อนในบริเวณที่เป็นอันตราย 7) ในกรณีที่ใต้ทางลาดเลื่อนมีพื้นที่ว่างซึ่งมีความสูงน้อยกว่า 2 เมตรให้ติดตั้งสิ่งกีดขวางเพื่อป้องกันการเดินเข้าไป 8) มีปุ่มกดเรียกพนักงานในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน
6	ราวกันตกหรือผนังกันตก	1) ทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคง แข็งแรง และไม่เป็อันตราย 2) สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.10 เมตร 3) ราวกันตกควรติดตั้งต่อเนื่องกันไปโดยไม่มีช่องว่าง ในกรณีที่มิช่องว่างระหว่างราวกันตกกระยะห่างของช่องว่างต้องมีความกว้างสุทธิ 10 ถึง 15 เซนติเมตร 4) ในกรณีที่ผนังกันตกทำเป็นลูกกรงต้องเป็นลูกกรงในแนวตั้งโดยระยะห่างของช่องว่างระหว่างลูกกรงต้องมีความกว้างสุทธิ 10 ถึง 15 เซนติเมตร

ตารางที่ 2.3.2 – 1 (ต่อ) อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะ
ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดคุณลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2555

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
7	ถังขยะแบบยกเคลื่อนที่ได้	1) มีสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากสีในบริเวณข้างเคียง และที่พื้นให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส 2) ฝาหรือช่องเปิดสำหรับทิ้งขยะควรหันหน้าเข้าทางเดินและเป็นแบบฝาพลิกโดยมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร และไม่เกิน 90 เซนติเมตร
8	สถานที่ติดต่อหรือประชาสัมพันธ์สำหรับคนพิการ	1) อยู่ในตำแหน่งที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและสังเกตได้ง่าย 2) ความสูงของโต๊ะหรือเคาน์เตอร์ให้บริการควรมีความสูงในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้บริการได้ โดยมีความสูงสุทธิไม่เกิน 80 เซนติเมตร และมีพื้นที่ว่างใต้โต๊ะหรือเคาน์เตอร์เพียงพอสำหรับวีลแชร์เข้าไปได้โดยมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร และไม่เกิน 75 เซนติเมตร และมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 40 เซนติเมตร 3) มีการจัดทำแผนผังการใช้บริการอาคารหรือสถานที่ เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารสำหรับการเผยแพร่ในรูปแบบของสื่อเสียงหรือตัวอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น 4) มีคู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่เพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ 5) มีเจ้าหน้าที่ซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคนเพื่อให้บริการคนพิการ
9	โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ	1) บริเวณด้านหน้าโทรศัพท์ที่มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ โดยมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 x 1.50 เมตร 2) ความสูงของโทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์ควรอยู่ในระดับที่วีลแชร์ สามารถใช้งานได้ โดยมีความสูงไม่เกิน 80 เซนติเมตร และมีพื้นที่ว่างใต้โทรศัพท์หรือชั้นวางเพียงพอสำหรับวีลแชร์เข้าไปโดยมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร และไม่เกิน 75 เซนติเมตร 3) ช่องหยอดเหรียญหรือที่เสียบบัตรโทรศัพท์ และจอภาพแสดงข้อมูลควรอยู่ด้านหน้าและมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และไม่เกิน 1.10 เมตร 4) สายโทรศัพท์ควรมีความยาวไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร 5) ในกรณีที่แป้นโทรศัพท์ 5.1) ภายในตู้ควรมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งาน โดยมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 x 0.90 เมตร 5.2) ควรติดตั้งในตำแหน่งที่วีลแชร์สามารถเข้าไปใช้งานได้ทั้งทางตรงและทางขนาน 5.3) พื้นภายในตู้ควรเรียบเสมอกับพื้นภายนอกตู้

ตารางที่ 2.3.2 – 1 (ต่อ) อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะ
ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดคุณลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2555

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		6) โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ให้มีเครื่องช่วยฟังและเครื่องขยายความดังของเสียง หรือติดตั้งเป็นโทรศัพท์ข้อความ และมีป้ายแสดงสัญลักษณ์ให้ทราบว่าเป็นโทรศัพท์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 7) แป้นโทรศัพท์ควรเป็นแบบปุ่มกด และมีตัวอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น 8) ติดตั้งที่นั่งแบบพับเก็บได้ 9) ในบริเวณที่มีการติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะ ให้ติดตั้งโทรศัพท์สำหรับคนพิการอย่างน้อยหนึ่งเครื่อง และในบริเวณที่มีการติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะตั้งแต่ 4 เครื่องขึ้นไป ให้ติดตั้งโทรศัพท์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายเพิ่มขึ้นอีกอย่างน้อยหนึ่งเครื่อง 10) ติดตั้งป้ายแสดงสัญลักษณ์ให้ทราบว่าเป็นโทรศัพท์สำหรับคนพิการ
10	จุดบริการน้ำดื่มสำหรับคนพิการ	1) มีพื้นที่ว่างบริเวณจุดบริการน้ำดื่มไม่น้อยกว่า 1.50 x 1.50 เมตร 2) อุปกรณ์ในการจ่ายน้ำควรเป็นแบบก้านโยก หรือเป็นระบบจ่ายน้ำแบบอัตโนมัติ 3) อุปกรณ์ในการจ่ายน้ำควรติดตั้งไว้สองระดับ ดังนี้ 3.1) ระดับที่หนึ่งมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 85 เซนติเมตรและมีพื้นที่ว่างใต้อุปกรณ์ในการจ่ายน้ำโดยมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตรและไม่เกิน 75 เซนติเมตร 3.2) ระดับที่สองมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 95 เซนติเมตร
11	ตู้บริการเงินด่วนสำหรับคนพิการ	1) บริเวณด้านหน้าตู้บริการเงินด่วนมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ (Wheelchair) ในการใช้งานได้อย่างสะดวก โดยมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 x 1.50 เมตร 2) ความสูงของตู้บริการเงินด่วนควรอยู่ในระดับที่วีลแชร์ สามารถใช้งานได้ โดยมีความสูงไม่เกิน 80 เซนติเมตร และมีพื้นที่ว่างบริเวณใต้ตู้เพียงพอสำหรับวีลแชร์เข้าไป 3) ปุ่มกดสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนและมีแสงสว่างเพียงพอ รวมทั้งมีตัวอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น 4) ติดตั้งโทรศัพท์เพื่อแจ้งข้อมูลขณะทำการรายการสำหรับคนพิการทางการเห็น โดยแสดงผลควบคู่กับการแสดงผลเป็นตัวอักษร 5) จัดทำบัตรกดเงินด่วนสำหรับคนพิการทางการเห็นโดยบนบัตรมีตัวอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็นเพื่อความสะดวกในการใช้งาน

ตารางที่ 2.3.2 – 1 (ต่อ) อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะ
ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดคุณลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2555

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		6) มีเสียงแจ้งข้อมูลสำหรับคนพิการทางการเห็นเกี่ยวกับการให้บริการ และตำแหน่งที่ตั้งของตู้บริการเงินด่วน 7) ติดตั้งปุ่มกดสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟขอความช่วยเหลือ ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน โดยมีเสียงและแสงแสดงให้บุคคลที่อยู่บริเวณโดยรอบรับรู้
12	ประตูสำหรับคนพิการ	1) ประตูสามารถเปิดและปิดได้ง่าย 2) ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานผลักหรือเลื่อนต้องมีพื้นที่ว่างบริเวณที่ประตูเปิดออก โดยมีขนาดกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ 3) ประตูที่มีระบบเปิดและปิดแบบอัตโนมัติต้องมีปุ่มกดที่คนพิการสามารถควบคุมการเปิดและปิดประตูได้ด้วยตนเอง ทั้งภายในและภายนอก 4) ในกรณีที่ประตูเป็นกระจกให้ติดตั้งเครื่องหมายหรือแถบสีที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน
13	ห้องน้ำสำหรับคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บวีลแชร์ 2) มีทางลาดในกรณีที่พื้นที่ภายในห้องน้ำมีความต่างระดับกับพื้นที่ภายนอก 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 4) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ 5) ประตูห้องน้ำควรอยู่ในลักษณะที่เป็นการเปิดออกทางด้านนอก หรือเป็นประตูบานเลื่อน 6) มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟขอความช่วยเหลือ 7) มีสัญญาณเตือนภัยทั้งภายนอกและภายในห้องน้ำ
14	ลิฟต์สำหรับคนพิการ	1) ประตูลิฟต์และพื้นที่ภายในลิฟต์ควรมีความกว้างเพียงพอ สำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวกโดยติดตั้งราวจับโดยรอบภายในลิฟต์ 2) มีระบบแสงเพื่อป้องกันไม่ให้ประตูหนีผู้โดยสาร และมีปุ่มกดลิฟต์สำหรับคนพิการโดยติดตั้งในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวก รวมทั้งมีระบบเสียง แจ้งเตือนและบอกชั้นต่าง ๆ ภายในลิฟต์ 3) ในกรณีที่ลิฟต์ขัดข้อง ให้มีสัญญาณไฟเตือนภัยภายในลิฟต์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย โดยเป็นแสงไฟกะพริบสีแดง และในกรณีที่ผู้อยู่ภายนอกลิฟต์รับทราบแล้วและอยู่ระหว่างการให้ความช่วยเหลือ ให้ไฟกะพริบเปลี่ยนเป็นสีเขียว รวมทั้งให้มีสัญญาณเสียงเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการเห็น

ตารางที่ 2.3.2 – 1 (ต่อ) อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะ
ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดคุณลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2555

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		4) มีโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉินภายในลิฟต์ซึ่งสามารถติดต่อกับภายนอก โดยที่แป้นโทรศัพท์มีอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น และติดตั้งในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวก 5) มีระบบเสียงและแสงเพื่อแจ้งข้อมูลทั้งบริเวณภายในและภายนอกลิฟต์
15	ที่จอดรถสำหรับคนพิการ	1) ในกรณีที่มีที่จอดรถให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการ โดยกำหนด ดังนี้ 1.1) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่สิบคันแต่ไม่เกินห้าสิบคัน ให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการอย่างน้อยหนึ่งคัน 1.2) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ห้าสิบเอ็ดคันแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยคัน ให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการอย่างน้อยสองคัน 1.3) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่หนึ่งร้อยคันขึ้นไป ให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการอย่างน้อยสองคัน และเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคันสำหรับที่จอดรถทุกจำนวนรถหนึ่งร้อยคันที่เพิ่มขึ้น เศษของหนึ่งร้อยคันหากเกินกว่าห้าสิบคันให้คิดเป็นหนึ่งร้อยคัน 2) ที่จอดรถสำหรับคนพิการให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าและออกอาคารให้มากที่สุด มีพื้นผิวเรียบ เสมอกัน มีสัญลักษณ์รูปคนพิการบนพื้นของที่จอดรถ และมีป้ายแสดงที่จอดรถของคนพิการในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน
16	สัญญาณเสียงและสัญญาณแสงขอความช่วยเหลือสำหรับคนพิการ	1) สัญญาณขอความช่วยเหลือต้องแสดงผลบริเวณเจ้าหน้าที่ รักษาความปลอดภัย หรือบริเวณที่มีคนอยู่เป็นประจำ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือคนพิการได้ทันการณ์ 2) สัญญาณขอความช่วยเหลือให้เป็นปุ่มกดหรือเป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับดึง โดยมีสีแดงหรือสีที่ติดกับพื้นหลังและมีขนาดในการใช้งานได้สะดวก รวมทั้งติดตั้งในตำแหน่งที่ห่างจากแผงควบคุมอุปกรณ์ต่าง ๆ 3) สัญญาณขอความช่วยเหลือในห้องน้ำให้ติดตั้งในตำแหน่ง ระหว่างชักโครกและอ่างอาบน้ำ 4) สัญญาณขอความช่วยเหลือให้ติดตั้งในระดับความสูงจากพื้น 25 ถึง 95 เซนติเมตร เพื่อให้คนพิการสามารถใช้งานได้ทั้งกรณีที่นั่งและล้มลงบนพื้น
17	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษร แสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงินหรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว

ตารางที่ 2.3.2 – 1 (ต่อ) อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะ
ตามกฎกระทรวงกำหนดคุณลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2555

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนและจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
18	ทางสัญจรสำหรับคนพิการ	1) พื้นทางสัญจรต้องเรียบ มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ในกรณี que พื้นทางสัญจรต่างระดับให้มีทางลาดและไม่ใช่ผิวจราจรเป็นทางสัญจร 2) มีพื้นผิวต่างสัมผัสบริเวณที่มีสิ่งกีดขวาง บริเวณจุดรับและส่งบริเวณอันตราย บริเวณที่มีการหักมุม บริเวณที่มีทางแยกหรือบริเวณทางต่างระดับ 3) ในกรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางสัญจร ควรจัดให้อยู่ในบริเวณที่ไม่กีดขวางทางสัญจร และจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน รวมทั้งมีพื้นผิวต่างสัมผัสก่อนถึงสิ่งกีดขวางนั้น 4) มีบริเวณจุดพักสำหรับวีลแชร์ในระหว่างทางสัญจรโดยสามารถจอดวีลแชร์ได้อย่างปลอดภัยและไม่กีดขวางทางสัญจร 5) ในกรณีที่มีอาคารหลายอาคารอยู่ในบริเวณเดียวกันและมีการใช้งานร่วมกัน ต้องจัดให้มีทางสัญจรระหว่างอาคารและมีทางสัญจรจากอาคารแต่ละอาคารไปยังลานจอดรถหรืออาคารที่จอดรถหรือทางสาธารณะ โดยมีหลังคาคลุม หรือมีต้นไม้ให้ร่มเงา รวมทั้งติดตั้งอุปกรณ์กันตกในทางสัญจรที่มีการยกระดับ หรือมีการตัดผ่านพื้นที่อันตราย 6) อุปกรณ์ล้อมรอบต้นไม้ในบริเวณทางสัญจร ให้มีพื้นผิวเรียบเสมอกับบริเวณโดยรอบหรือมีระดับต่างกันไม่เกิน 1.30 เซนติเมตร หรือในกรณีที่พื้นตะแกรงต้องมีซี่หรือรูเล็ก ขนาดกว้างไม่เกิน 1.30 เซนติเมตร เพื่อป้องกันมิให้ไม้เท้า ไม้ค้ำยัน หรืออุปกรณ์ช่วยเดินอื่น ๆ หรือล้อวีลแชร์เข้าไปได้ และร่องตะแกรงควรตั้งฉากกับทางสัญจรในกรณีที่พื้นทางสัญจรสองทิศทาง ร่องตะแกรงควรเป็นแบบตารางโดยมีซี่หรือรูเล็กขนาดกว้างไม่เกิน 1.30 x 1.30 เซนติเมตร 7) บ่อพักของท่อระบายน้ำให้มีฝาปิดสนิท โดยมีพื้นผิวเรียบเสมอกับพื้นบริเวณโดยรอบ ในกรณีที่ต่างระดับควรไม่เกิน 1.30 เซนติเมตร ในกรณีที่ฝาปิดเป็นตะแกรงต้องมีซี่หรือรูเล็กขนาดกว้างไม่เกิน 1.30 เซนติเมตร เพื่อป้องกันมิให้ไม้เท้า ไม้ค้ำยัน หรืออุปกรณ์ช่วยเดินอื่น ๆ หรือล้อวีลแชร์ตกลงไป

**ตารางที่ 2.3.2 – 1 (ต่อ) อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะ
ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดคุณลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2555**

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
19	ตู้ไปรษณีย์สำหรับคนพิการ	1) บริเวณด้านหน้าตู้ไปรษณีย์มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์โดยมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 x 1.50 เมตร 2) มีช่องใส่จดหมายสำหรับคนพิการ โดยความสูงของช่องใส่จดหมายอยู่ในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้ในระดับความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตรและไม่เกิน 90 เซนติเมตร
20	พื้นที่สำหรับหนีภัยของคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ และอยู่ในบริเวณที่คนพิการสามารถออกจากสถานที่ได้สะดวกเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน 2) มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภทในกรณีเกิดอันตรายหรือเหตุฉุกเฉิน
21	การประกาศเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการเห็น และตัวอักษรไฟวิ่งหรือสัญญาณไฟเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณทั้งภายในอาคารหรือสถานที่ และภายในห้องน้ำ ของอาคารหรือสถานที่ 2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน 3) ติดตั้งอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการในกรณีเกิดอันตรายหรือเหตุฉุกเฉิน โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมและสามารถใช้งานได้สะดวก
22	การประกาศข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับคนพิการทางการเห็น และตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ 2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
23	เจ้าหน้าที่ซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคนเพื่อให้บริการคนพิการ	1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ 2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ 3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะอื่น เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปี พ.ศ. 2555 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

2.3.3 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะหรือการจัดให้มีอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการในอาคารสถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่งเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

มีสาระสำคัญครอบคลุมการกำหนดลักษณะของอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในหมวดที่ 2 ยานพาหนะซึ่งสามารถแบ่งยานพาหนะต่าง ๆ ออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

- 1) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางและไม่ประจำทางตามกฎหมาย ว่าด้วยการขนส่งทางบก
- 2) รถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
- 3) รถไฟตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง
- 4) รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
- 5) เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย
- 6) อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

มีรายการมีอุปกรณ์ในยานพาหนะตามกฎหมายกระทรวงกำหนดลักษณะฯ แยกตามประเภทยานพาหนะ โดยรายละเอียดการกำหนดคุณลักษณะต่าง ๆ สรุปดังนี้

2.3.3.1 รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางและไม่ประจำทางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทาง และไม่ประจำทางตามกฎหมายกระทรวงกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวกตามข้อ 5 วรรคสอง จำนวน 8 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 1

**ตารางที่ 2.3.3 – 1 รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร
ตามข้อ 5 วรรคสอง**

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	ประตูรถสำหรับคนพิการ	1) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร 2) มีแสงสว่างเพียงพอในการใช้งานเวลากลางคืน 3) ติดตั้งอุปกรณ์นำพาคนพิการหรืออุปกรณ์ยกวีลแชร์คนพิการหรือทางลาด
2	อุปกรณ์นำพาคนพิการหรืออุปกรณ์ยกวีลแชร์คนพิการขึ้นและลงจากรถ	1) มีแป้นยกที่มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตรและความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร โดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์คนพิการได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน 2) ผู้ขับรถเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดยระบบต้องทำงานเมื่อรถจอดหยุดนิ่ง 3) มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์คนพิการเคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการยึดวีลแชร์คนพิการไว้ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน 4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน
3	ทางลาด	1) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร โดยเมื่อวางเทียบกับทางเท้า ต้องมีความลาดชันไม่เกินกว่า 1:8 ในแนวตั้งต่อแนวราบ และเมื่อวางเทียบกับระดับพื้นดินต้องมีความลาดชันไม่เกินกว่า 1:3 ในแนวตั้งต่อแนวราบ ในกรณีที่มีความยาวสุทธินานกว่า 1.20 เมตร ต้องมีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์คนพิการตกจากทางลาด 2) รับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์คนพิการได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน 3) มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์คนพิการตกจากทางลาด โดยขอบมุมของทางลาดต้องไม่มีส่วนแหลมคม 4) ในกรณีที่ทางลาดเป็นแบบถอดได้ ต้องติดตั้งอย่างมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัยในการใช้งาน และจัดเก็บในตำแหน่งที่เหมาะสม 5) ในกรณีที่เป็นทางลาดแบบอัตโนมัติ ให้ผู้ขับรถเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดยระบบต้องทำงานเมื่อรถจอดหยุดนิ่งและมีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน
4	พื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หรืออุปกรณ์สำหรับเก็บวีลแชร์	1) อยู่ใกล้บริเวณประตูรถ โดยมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตรและความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.30 เมตร โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล 2) ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยึดวีลแชร์ที่สามารถปลดออกได้ง่ายในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน 3) ติดตั้งกริ่งสัญญาณหยุดรถในบริเวณใกล้เคียงกับที่นั่งสำหรับคนพิการซึ่งใช้วีลแชร์หรือใกล้เคียงกับพื้นที่จอดวีลแชร์ โดยกริ่งสัญญาณหยุดรถต้องอยู่สูงจากพื้นห้องโดยสารไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตรและไม่สูงเกินกว่า 1.20 เมตร และเมื่อกริ่งสัญญาณถูกกด ต้องมีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงที่บริเวณที่นั่งของผู้ขับรถ

**ตารางที่ 2.3.3 – 1 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร
ตามข้อ 5 วรรคสอง**

		4) ติดสัญลักษณ์รูปคนพิการ และข้อความว่า “พื้นที่กำหนดให้ใช้เฉพาะผู้ใช้วีลแชร์” ตรงบริเวณพื้นที่จอดวีลแชร์หรือบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับเก็บวีลแชร์ โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
5	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว 2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
6	คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการแต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลประจำรถ	1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดูแลประจำรถสามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น 2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท
7	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำรถเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ 2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน
8	อุปกรณ์นำพาคนพิการหรืออุปกรณ์ยกวีลแชร์ขึ้นและลงจากรถ	1) มีแป้นยกที่มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตรและความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร โดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน 2) ผู้ขับรถเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดยระบบต้องทำงานเมื่อรถจอดหยุดนิ่งเท่านั้น 3) มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์เคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการยัดวีลแชร์ไว้ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน 4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

2.3.3.2 รถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับรถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวก ตามข้อ 6 วรรคสอง จำนวน 3 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 2

ตารางที่ 2.3.3 – 2 รายการอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในรถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการ ตามข้อ 6 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	อุปกรณ์นำพาคนพิการหรืออุปกรณ์ยกวีลแชร์ขึ้นและลงจากรถ	- มีแป้นยกที่มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตรและความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร โดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน - ผู้ขับรถเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดยระบบต้องทำงานเมื่อรถจอดหยุดนิ่งเท่านั้น - มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์เคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการยึดวีลแชร์ไว้ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน - มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน
2	พื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หรืออุปกรณ์สำหรับเก็บวีลแชร์	- อยู่ใกล้บริเวณประตูรถ โดยมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตรและความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.30 เมตร โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล - ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยึดวีลแชร์ที่สามารถปลดออกได้ง่ายในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน - ติดตั้งกริ่งสัญญาณหยุดรถในบริเวณใกล้เคียงกับที่นั่งสำหรับคนพิการใช้วีลแชร์ หรือใกล้เคียงกับพื้นที่จอดวีลแชร์ โดยกริ่งสัญญาณหยุดรถต้องอยู่สูงจากพื้นห้องโดยสารไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตรและไม่สูงเกินกว่า 1.20 เมตร และเมื่อกริ่งสัญญาณถูกกดต้องมีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงที่บริเวณที่นั่งของผู้ขับรถ - ติดตั้งสัญลักษณ์รูปคนพิการ และข้อความว่า “พื้นที่กำหนดให้ใช้เฉพาะผู้ใช้วีลแชร์” ตรงบริเวณพื้นที่จอดวีลแชร์หรือบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับเก็บวีลแชร์โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

**ตารางที่ 2.3.3 – 2 (ต่อ) รายการอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในรถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการ
ตามข้อ 6 วรรคสอง**

3	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำรถ เพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการ แต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการ ของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ 2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมาย ให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน
---	---	---

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง
เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

2.3.3.3 รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับรถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง ตามกฎกระทรวง
กำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวก ตามข้อ 7 วรรคสอง จำนวน
12 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 3

ตารางที่ 2.3.3 – 3 รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในรถไฟ ตามข้อ 7 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	อุปกรณ์นำพาคนพิการหรืออุปกรณ์ ยกวีลแชร์ขึ้นและลงจากรถ	1) มีแป้นยกที่สามารถนำพาคนพิการ หรือยกวีลแชร์ขึ้นและลงจากรถ โดยต้อง รับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน 2) ผู้ขับเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์โดยระบบต้องทำงานเมื่อรถจอดหยุดนิ่ง เท่านั้น 3) มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์เคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการ ยี้วีลแชร์ไว้ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน 4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน
2	ทางลาด	1) มีความกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ และมีความลาดชันในระดับที่วีลแชร์ สามารถขึ้นและลงได้อย่างปลอดภัย โดยต้องมีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์ ตกจากทางลาด 2) รับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน 3) มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์ตกจากทางลาด โดยขอบมุมของทางลาด ต้องไม่มีส่วนแหลมคม 4) ในกรณีที่ทางลาดเป็นแบบถอดได้ ต้องติดตั้งอย่างมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัยในการใช้งาน และจัดเก็บในตำแหน่งที่เหมาะสม 5) ในกรณีที่เส้นทางลาดแบบอัตโนมัติ ให้ผู้ขับเป็นผู้ควบคุมการทำงาน อุปกรณ์ โดยระบบต้องทำงานเมื่อรถจอดหยุดนิ่งและมีสัญญาณเสียง หรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน

ตารางที่ 2.3.3 – 3 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในรถไฟ ตามข้อ 7 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
3	พื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หรืออุปกรณ์สำหรับเก็บวีลแชร์	1) อยู่ใกล้บริเวณประตูรถ โดยมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร และความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.30 เมตร โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล 2) ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยึดวีลแชร์ที่สามารถปลดออกได้ง่ายในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน 3) ติดสัญลักษณ์รูปคนพิการ และข้อความว่า “พื้นที่กำหนดให้ใช้เฉพาะผู้ใช้วีลแชร์” ตรงบริเวณพื้นที่จอดวีลแชร์หรือบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับเก็บวีลแชร์ โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
4	ที่นั่งสำหรับคนพิการ	1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการอย่างน้อยสองที่นั่งต่อหนึ่งขบวนในบริเวณที่สามารถขึ้นและลงได้สะดวก โดยมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการเก็บวีลแชร์ไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการในกรณีที่คนพิการใช้วีลแชร์ 2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง
5	ห้องน้ำสำหรับคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บวีลแชร์ 2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 3) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ 4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ
6	ห้องนอนสำหรับคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก มีพื้นที่ในการจัดเก็บวีลแชร์ 2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 3) พื้นห้องนอนเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น และมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่มีลักษณะเหมาะสมสำหรับคนพิการ 4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ
7	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงินหรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว 2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน

ตารางที่ 2.3.3 – 3 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในรถไฟ ตามข้อ 7 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
8	คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการแต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลประจำรถไฟ	1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดูแลประจำรถไฟสามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น 2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท
9	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำรถไฟเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ 2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน
10	ป้ายสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้บริเวณตัวรถด้านนอกเพื่อให้คนพิการทราบว่า เป็นรถที่จัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ 2) ป้ายมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสมสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนจากระยะไกล 3) ตำแหน่งการติดตั้งควรอยู่บริเวณข้างรถ หรือบริเวณทางขึ้นและลง โดยติดตั้งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษ
11	การประกาศแจ้งชื่อสถานีถัดไปสำหรับคนพิการทางการเห็น และตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกชื่อสถานีถัดไปสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) การประกาศแจ้งชื่อสถานีถัดไปควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ 2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกชื่อสถานีถัดไปควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน 3) การประกาศแจ้งชื่อสถานีถัดไป หรือตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกชื่อสถานีถัดไปควรมีการประกาศหรือแสดงป้ายเป็นการล่วงหน้าโดยให้มีระยะเวลาพอสมควรเพื่อให้คนพิการมีเวลาเตรียมตัวก่อนที่จะถึงสถานีถัดไป
12	เจ้าหน้าที่ประจำรถไฟซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อให้บริการคนพิการในการขึ้นและลงรถไฟ	1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ 2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ 3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

2.3.3.4 รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับรถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวกตามข้อ 8 วรรคสอง จำนวน 7 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 4

ตารางที่ 2.3.3 – 4 รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในรถไฟฟ้า ตามข้อ 8 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	พื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หรืออุปกรณ์สำหรับเก็บวีลแชร์	1) อยู่ใกล้บริเวณประตูรถ โดยมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร และความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.30 เมตร โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล 2) ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยึดวีลแชร์ที่สามารถปลดออกได้ง่ายในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน 3) ติดสัญลักษณ์รูปคนพิการ และข้อความว่า “พื้นที่กำหนดให้ใช้เฉพาะผู้ใช้วีลแชร์” ตรงบริเวณพื้นที่จอดวีลแชร์หรือบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับเก็บวีลแชร์โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
2	ที่นั่งสำหรับคนพิการ	1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการอย่างน้อยสองที่นั่งต่อหนึ่งขบวนในบริเวณที่สามารถขึ้นและลงได้สะดวก โดยมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการเก็บวีลแชร์ไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ 2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง
3	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงินหรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว 2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
4	คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการแต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลประจำรถไฟฟ้า	1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดูแลประจำรถไฟฟ้าสามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น 2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท

ตารางที่ 2.3.3 – 4 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในรถไฟฟ้า ตามข้อ 8 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
5	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำรถไฟฟ้าเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ 2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน
6	ป้ายสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้บริเวณตัวรถด้านนอกเพื่อให้คนพิการทราบว่าป็นรถที่จัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ 2) ป้ายมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสมสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนจากระยะไกล 3) ตำแหน่งการติดตั้งควรอยู่บริเวณข้างรถ หรือบริเวณทางขึ้นและลง โดยติดตั้งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษ
7	การประกาศแจ้งชื่อสถานีถัดไปสำหรับคนพิการทางการเห็น และตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกชื่อสถานีถัดไปสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) การประกาศแจ้งชื่อสถานีถัดไปควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ 2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกชื่อสถานีถัดไปควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน 3) การประกาศแจ้งชื่อสถานีถัดไป หรือตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกชื่อสถานีถัดไปควรมีการประกาศหรือแสดงป้ายเป็นการล่วงหน้าโดยให้มีระยะเวลาพอสมควรเพื่อให้คนพิการมีเวลาเตรียมตัวก่อนที่จะถึงสถานีถัดไป

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

2.3.3.5 เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยตามกฎหมายกระทรวง กำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวกตามข้อ 9 วรรคสอง จำนวน 15 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 5

ตารางที่ 2.3.3 – 5 รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในเรือโดยสารตามข้อ 9 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	อุปกรณ์นำพาคนพิการหรือวีลแชร์ขึ้นและลงจากเรือ	1) มีเป็นยกที่มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร โดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน 2) เจ้าหน้าที่ประจำด้านท้ายเรือเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดยระบบต้องทำงานเมื่อเรือจอดหยุดนิ่งเท่านั้น 3) มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์เคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการยึดวีลแชร์ไว้ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน 4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน
2	ทางลาด	1) มีความกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ และมีความลาดชันในระดับที่วีลแชร์สามารถขึ้นและลงได้อย่างปลอดภัย โดยต้องมีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์ตกจากทางลาด 2) รับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน 3) มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์ตกจากทางลาด โดยขอบมุมของทางลาดต้องไม่มีส่วนแหลมคม 4) ในกรณีที่ทางลาดเป็นแบบถอดได้ ต้องติดตั้งอย่างมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัยในการใช้งาน และจัดเก็บในตำแหน่งที่เหมาะสม 5) ในกรณีที่ทางลาดแบบอัตโนมัติ ให้เจ้าหน้าที่ประจำด้านท้ายเรือเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดยระบบต้องทำงานเมื่อเรือจอดหยุดนิ่ง และมีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน

ตารางที่ 2.3.3 – 5 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในเรือโดยสารตามข้อ 9 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
3	ทางขึ้นและลงเรือสำหรับคนพิการ	1) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1 เมตร โดยมีแสงสว่างเพียงพอและพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล 2) จัดให้มีพื้นที่รอคอยบริเวณใกล้กับทางขึ้นและลงเรือสำหรับวีลแชร์ 3) ในกรณีที่เส้นทางต่างระดับควรมีทางลาดสำหรับวีลแชร์โดยทางลาดต้องรับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์ตกจากทางลาด และพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล 4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะมีคนพิการหรือวีลแชร์ขึ้นและลงจากเรือโดยสัญญาณดังกล่าวแสดงผลทั้งบริเวณด้านท้ายเรือและบริเวณผู้ขึ้นเรือ
4	พื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หรืออุปกรณ์สำหรับเก็บวีลแชร์	1) อยู่ใกล้บริเวณทางขึ้นและลง มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร พื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถลและมีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์เคลื่อนที่ 2) ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยึดวีลแชร์ที่สามารถปลดออกได้ง่ายในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน 3) มีอุปกรณ์ช่วยชีวิตในบริเวณพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์ โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ในกรณีที่อยู่ในตำแหน่งที่นั่งและในกรณีที่ล้มลงบนพื้น 4) ติดสัญลักษณ์รูปคนพิการ และข้อความว่า “พื้นที่กำหนดให้ใช้เฉพาะผู้ใช้วีลแชร์” ตรงบริเวณพื้นที่จอดวีลแชร์หรือบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับเก็บวีลแชร์โดยมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสมสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 5) ติดตั้งกรังให้สัญญาณให้เรือหยุดในบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์ และเมื่อกรังสัญญาณถูกกดต้องมีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบบริเวณเจ้าหน้าที่ประจำเรือด้านท้ายเรือ
5	ป้ายแสดงจำนวนที่นั่งสำหรับคนพิการ	1) ป้ายและตัวอักษรควรมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสมสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนจากบริเวณท่าเรือ โดยตัวอักษรและสีพื้นหลังควรเป็นสีตัดกันและวัสดุสำหรับทำป้ายควรเป็นวัสดุที่มีความทนทานต่อสภาพอากาศ 2) มีสัญญาณเสียงสำหรับคนพิการทางการเห็น เพื่อแจ้งจำนวนผู้โดยสารซึ่งเป็นคนพิการที่เรือสามารถบรรทุกได้ 3) ตำแหน่งการติดตั้งควรอยู่บริเวณข้างเรือ หรือบริเวณทางขึ้นและลงเรือ โดยติดตั้งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และควรอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับป้ายแสดงจำนวนคนโดยสารของเรือ

ตารางที่ 2.3.3 – 5 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในเรือโดยสารตามข้อ 9 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
6	ที่นั่งสำหรับคนพิการ	1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการไม่น้อยกว่าร้อยละสี่ของจำนวนผู้โดยสารที่บรรทุกได้ทั้งหมดในบริเวณที่สามารถขึ้นและลงได้สะดวก โดยมีระยะห่างจากบริเวณเครื่องยนต์ที่เหมาะสมและมีแสงสว่าง และการระบายอากาศที่ดี ในกรณีที่บริเวณที่นั่งสำหรับคนพิการอยู่ติดหน้าต่าง ควรติดตั้งกำบังลมหรือวัสดุกันน้ำสำหรับป้องกันลมหรือฝน 2) ที่นั่งควรทำจากวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง โดยมีความสูงจากพื้นระดับที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้งานได้โดยสะดวก และมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการเก็บวีลแชร์คนพิการไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการในกรณีที่คนพิการใช้วีลแชร์ 3) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 4) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 5) มีอุปกรณ์ช่วยชีวิตในบริเวณที่นั่งสำหรับคนพิการ โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ทั้งในกรณีที่อยู่ในตำแหน่งที่นั่งและในกรณีที่ล้มลงบนพื้น
7	ทางเดินภายในเรือสำหรับคนพิการ	1) พื้นทางเดินเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น มีความกว้างสำหรับวีลแชร์ และไม่มีสิ่งกีดขวางในกรณีที่ประตูเปิดต้องมีซี่หรือรูเล็กขนาดกว้างไม่เกิน 1.30 เซนติเมตร 2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง
8	บันไดสำหรับคนพิการ	1) ความกว้างของบันได และโครงสร้างของบันไดสามารถรองรับการขึ้นและลงของวีลแชร์ได้ ในกรณีที่มิชานบันไดหักควรมีขนาดพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1.20 x 1.20 เมตร 2) พื้นบันไดใช้วัสดุที่มีความแข็งแรง ทนทาน และพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล และขอบบันไดขั้นแรกควรทาสีที่ติดกับสภาพแวดล้อม 3) มีการติดตั้งราวจับบริเวณทางขึ้นและลง และตลอดแนวบันได 4) มีการติดตั้งสัญลักษณ์บอกทิศทางขึ้นและลง และมีแสงสว่างเพียงพอ

ตารางที่ 2.3.3 – 5 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในเรือโดยสารตามข้อ 9 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
9	ห้องน้ำสำหรับคนพิการสำหรับเรือโดยสารที่มีขนาดเกินกว่าหกสิบตันกรอส	1) มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์คนพิการในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บวีลแชร์ 2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 3) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ 4) มีอุปกรณ์ช่วยชีวิต โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ทั้งในกรณีที่อยู่ในตำแหน่งที่นั่งและในกรณีที่ล้มลงบนพื้น 5) มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ 6) มีสัญญาณเตือนภัยทั้งภายนอกและภายในห้องน้ำ
10	ห้องนอนสำหรับคนพิการสำหรับเรือโดยสารที่มีห้องนอน	1) มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บวีลแชร์ 2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 3) พื้นห้องนอนเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น และมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่มีลักษณะเหมาะสมสำหรับคนพิการ 4) มีอุปกรณ์ช่วยชีวิต โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ทั้งในกรณีที่อยู่ในตำแหน่งที่นั่งและในกรณีที่ล้มลงบนพื้น 5) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ
11	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงินหรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว 2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
12	คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการแต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลประจำเรือ	1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดูแลประจำเรือสามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น 2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท

ตารางที่ 2.3.3 – 5 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในเรือโดยสารตามข้อ 9 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
13	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำเรือเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทเพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ 2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็นเพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน
14	การประกาศแจ้งข้อหาเทียบเรือ ถัดไปสำหรับคนพิการทางการเห็นและตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้าย บอก ข้อหาเทียบเรือถัดไปสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) การประกาศแจ้งข้อหาเทียบเรือถัดไปควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ 2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกข้อหาเทียบเรือถัดไปควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจนโดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนและจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน 3) การประกาศแจ้งข้อหาเทียบเรือถัดไป หรือตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกข้อหาเทียบเรือถัดไป ควรมีการประกาศหรือแสดงป้ายเป็นการล่วงหน้าโดยให้มีระยะเวลาพอสมควรเพื่อให้คนพิการมีเวลาเตรียมตัวก่อนที่จะถึงท่าเทียบเรือถัดไป
15	เจ้าหน้าที่ประจำเรือซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคนเพื่อให้บริการคนพิการในการขึ้นและลงเรือ	1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ 2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการเพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ 3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

2.3.3.6 อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับอากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศตามกฎหมายกระทรวง กำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวกตามข้อ 10 วรรคสอง จำนวน 9 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 6

ตารางที่ 2.3.3 – 6 รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการสำหรับอากาศยานขนส่ง
ตามข้อ 10 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	ลิฟต์แบบแท่นยกสำหรับนำพาคนพิการหรือวีลแชร์คนพิการขึ้นและลงจากอากาศยาน	1) ความสูงในการให้บริการที่ด้านหน้าแท่นยก (Front Platform) ตั้งแต่ 2.65 เมตร และมีความสูงไม่น้อยกว่า 6 เมตร 2) โครงสร้างสามารถรับน้ำหนักได้ไม่น้อยกว่า 1 ตันหรือประมาณ 12 คน 3) ส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (Van Body) มีขนาดความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 2.30 เมตร ความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 6 เมตร และความสูงสุทธิไม่น้อยกว่า 2.20 เมตร 4) ส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (Van Body) ต้องออกแบบให้รองรับวีลแชร์ได้อย่างน้อยสี่คัน และรถลากเปเลทหนึ่งคันโดยมีอุปกรณ์ในการยึดรถ 5) มีหลังคาและผนังที่ทำด้วยวัสดุทนทานและใส มีประตูเปิดและปิดเพื่อป้องกันมิให้ผู้โดยสารตกขณะลิฟต์แบบแท่นยกทำงาน และมีระบบระบายอากาศที่ทำให้ไม่อึดอัดขณะใช้บริการ รวมทั้งมีเก้าอี้พับได้อย่างน้อย 2 ที่นั่ง สำหรับผู้ดูแลคนพิการ 6) แท่นยก (Platform) แยกเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่ยึดติดถาวรและส่วนที่ยึดออกได้ ส่วนที่ยึดติดถาวรควรมีขนาดกว้างเต็มส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (Van Body) โดยรองรับน้ำหนักได้อย่างน้อย 1 ตัน ส่วนที่ยึดออกได้ควรมีขนาดกว้างเต็มส่วนที่ยึดติดถาวร และสามารถติดตั้งบนส่วนของอากาศยานได้ โดยรองรับน้ำหนักได้อย่างน้อย 500 กิโลกรัมและแท่นยก (Platform) ทั้งสองส่วนให้มีราวจับที่มีความแข็งแรง และปลอดภัยตลอดแนวทั้งสองข้าง โดยมีความสูงประมาณ 1 เมตร 7) มีอุปกรณ์กันกระแทกที่ทำจากยางติดตั้งในส่วนความกว้างของแท่นยก (Platform) ที่ยึดออกได้ และส่วนท้ายของแท่นยก (Platform) ที่ยึดออกได้ และต้องสามารถคล้องห่วงที่เดือยหมุนได้อย่างน้อย 10 องศา ทั้งด้านซ้ายและด้านขวา 8) มีไฟให้แสงสว่างที่แท่นยก (Platform) ตลอดแนว โดยพื้นของแท่นยก (Platform) ต้องมีพื้นผิวต่างสัมผัส และปูด้วยวัสดุกันลื่น

ตารางที่ 2.3.3 – 6 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการสำหรับอากาศยานขนส่ง
ตามข้อ 10 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		9) แพลตฟอร์ม (Platform) ที่ยึดออกเพื่อต่อกับอากาศยานจะต้องมีระบบหยุดขยายแพลตฟอร์ม (Platform) อัตโนมัติเมื่อขอบของแพลตฟอร์ม (Platform) สัมผัสกับลำตัวของอากาศยาน 10) ส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (Van Body) ต้องควบคุมได้ทั้งภายในตู้ซิปซีและภายในส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (Van Body) โดยต้องมีปุ่มหยุดฉุกเฉินที่ตู้ซิปซีและภายในส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (Van Body) เพื่อปิดระบบการทำงานของเครื่อง 11) มีการควบคุมระบบและมีปุ่มหยุดฉุกเฉินที่ส่วนท้ายได้ส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (Van Body) และที่กำแพงส่วนท้ายภายในส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (Van Body) โดยติดตั้งบริเวณใด ๆ ของแผ่นไม้ด้านหลังที่ใช้สำหรับยกสิ่งของ (Tailgate) ขณะลิฟต์ยกขึ้นหรือลดระดับลง 12) มีระบบลดระดับฉุกเฉินในกรณีเครื่องเกิดความผิดปกติ 13) มีไฟสีแดงสี่ดวงติดตั้งบริเวณภายนอกของส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (Van Body) ใกล้กับหลังคา และมีไฟให้แสงสว่างภายในส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (Van Body) 14) ติดตั้งถังดับเพลิงประเภทสารเคมีแห้ง A B C ซึ่งมีมาตรฐานอย่างน้อย 10 lb และ fire rating 6A 20
2	ที่นั่งสำหรับคนพิการ	1) ไม่อยู่บริเวณทางออกฉุกเฉินในอากาศยาน 2) ในกรณีที่คนพิการมีผู้ดูแลคนพิการ ให้จัดที่นั่งสำหรับผู้ดูแลคนพิการโดยนั่งในบริเวณเดียวกัน หรือจัดที่นั่งสำหรับผู้ดูแลคนพิการในบริเวณที่คนพิการร้องขอ 3) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 4) มีสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือแสดงบริเวณเจ้าหน้าที่ดูแลประจำอากาศยานเมื่อสัญญาณถูกกด
3	ห้องน้ำสำหรับคนพิการ	1) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 2) สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ 3) มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือแสดงบริเวณเจ้าหน้าที่ดูแลประจำอากาศยานเมื่อสัญญาณถูกกด

**ตารางที่ 2.3.3 – 6 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการสำหรับอากาศยานขนส่ง
ตามข้อ 10 วรรคสอง**

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
4	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว 2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
5	คู่มือแนะนำการใช้บริการอากาศยานสำหรับคนพิการแต่ละประเภท	1) คู่มือมีความชัดเจนและสื่อความหมายให้คนพิการแต่ละประเภทเข้าใจได้ 2) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อการใช้งานที่ถูกต้อง
6	คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการแต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลประจำอากาศยานและเจ้าหน้าที่ให้บริการภาคพื้นของอากาศยานนั้น	1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น 2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท 3) คู่มือควรมีโปรแกรมการฝึกอบรมและวิธีปฏิบัติในกรณีฉุกเฉิน
7	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลประจำอากาศยานเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ 2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็นเพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมาย ให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน
8	การประกาศเตือนสำหรับคนพิการทางการเห็นและตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) เป็นการแจ้งเกี่ยวกับความล่าช้า การเปลี่ยนแปลง หรือการยกเลิกตารางเวลาการบิน การเปลี่ยนอากาศยานการให้บริการบนอากาศยานหรือการจัดเก็บและคืนสัมภาระ 2) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ 3) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน

**ตารางที่ 2.3.3 – 6 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการสำหรับอากาศยานขนส่ง
ตามข้อ 10 วรรคสอง**

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
9	เจ้าหน้าที่ดูแลประจำอากาศยาน และเจ้าหน้าที่ให้บริการภาคพื้นของอากาศยานนั้น ซึ่งผ่านการฝึกอบรม และมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคนเพื่อให้บริการคนพิการ	1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับ คนพิการได้ 2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำการใช้งาน ที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ 3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

โดยในกฎกระทรวงกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ตามบัญชีท้ายกระทรวง นอกจากได้กำหนดรายการอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกแยกตามประเภทยานพาหนะแล้ว ได้กำหนดรายการอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก แยกประเภทตามสถานีบริการขนส่ง โดยมีรายละเอียดการกำหนดคุณลักษณะต่าง ๆ ดังแสดงในตาราง 2.3.3 – 7 ถึงตารางที่ 2.3.3 – 12 ดังนี้

2.3.3.7 สถานีขนส่งผู้โดยสาร

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับสถานีขนส่งผู้โดยสาร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวกตามข้อ 11 วรรคสอง จำนวน 19 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 7

**ตารางที่ 2.3.3 – 7 รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานีขนส่งผู้โดยสาร
ตามข้อ 11 วรรคสอง**

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	ประตูสำหรับคนพิการ	1) ประตูสามารถเปิดและปิดได้ง่าย 2) ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานผลักหรือเลื่อนต้องมีพื้นที่ว่างบริเวณที่ประตูเปิดออก โดยมีขนาดกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์คนพิการ 3) ประตูที่มีระบบเปิดและปิดแบบอัตโนมัติต้องมีปุ่มกดที่คนพิการสามารถควบคุมการเปิดและปิดประตูได้ด้วยตนเองทั้งภายในและภายนอก 4) ในกรณีที่ประตูเป็นกระจกให้ติดตั้งเครื่องหมายหรือแถบสีที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 2.3.3 – 7 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานขนส่งผู้โดยสาร
ตามข้อ 11 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
2	ที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์	1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ และมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการจอดวีลแชร์ไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ 2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 4) จำนวนที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับวีลแชร์ให้กำหนดดังนี้ 4.1) จำนวนที่นั่งที่นั่งถึงยี่สิบห้าที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หนึ่งที่นั่ง 4.2) จำนวนที่นั่งยี่สิบหกที่นั่งถึงห้าสิบที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์สองที่นั่ง 4.3) จำนวนที่นั่งห้าสิบเอ็ดที่นั่งถึงสามร้อยที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์สี่ที่นั่ง 4.4) จำนวนที่นั่งสามร้อยหนึ่งที่นั่งถึงห้าร้อยที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หกที่นั่ง 4.5) ในกรณีที่ที่นั่งเกินกว่าห้าร้อยที่นั่งขึ้นไป ให้เพิ่มที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หนึ่งที่นั่งต่อทุกหนึ่งร้อยที่นั่งที่เพิ่มขึ้น 5) จัดที่นั่งสำหรับผู้ทำหน้าที่ล่ามภาษามือ โดยให้มีแสงสว่างเพียงพอที่คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
3	ทางลาด	1) มีทางลาดในบริเวณพื้นที่ต่างระดับ โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล และติดตั้งราวกันตก 2) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาด 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง
4	บันไดและราวจับสำหรับคนพิการ	1) พื้นผิวของบันไดเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร 2) มีชนพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2 เมตร 3) บันไดมีลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 เซนติเมตร โดยลูกตั้งต้องไม่มีช่องเปิดโล่ง และมีลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 28 เซนติเมตร 4) บริเวณที่ว่างใต้บันไดและทางลาดให้มีราวปิดกั้นเพื่อป้องกันการเข้าไปบริเวณดังกล่าว หรือมีขอบทางสัญจรกัน โดยมีพื้นผิวต่างสัมผัส 5) ราวจับทำด้วยวัสดุผิวเรียบ มีลักษณะกลม มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 ถึง 4 เซนติเมตร ติดตั้งสูงจากพื้น 80 ถึง 90 เซนติเมตร และในกรณีที่เป็นการกำแพงพื้นผิวเรียบให้ติดตั้งห่างจากผนังอย่างน้อย 5 เซนติเมตร โดยสูงจากจุดยึดอย่างน้อย 12 เซนติเมตร

ตารางที่ 2.3.3 – 7 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานขนส่งผู้โดยสาร
ตามข้อ 11 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
5	พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการเห็น	ให้มีพื้นผิวที่มีผิวสัมผัสและสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิวและสีในบริเวณข้างเคียงที่พื้น และบริเวณพื้นที่ต่างระดับดังต่อไปนี้ 1) ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันได 2) พื้นด้านหน้าและด้านหลังของประตูทางเข้าอาคาร 3) พื้นด้านหน้าของประตูห้องน้ำ 4) พื้นทางเข้าและทางออกของประตูลิฟต์ 5) พื้นบริเวณทางออกฉุกเฉิน 6) บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวในอาคาร
6	ช่องขายตั๋วโดยสารสำหรับคนพิการ และช่องเก็บตั๋วสำหรับคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์คนพิการในการใช้งานได้อย่างสะดวก และพื้นเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น 2) มีความสูงจากพื้นในระดับที่วีลแชร์คนพิการสามารถใช้งานได้ 3) มีพื้นผิวต่างสัมผัสในบริเวณที่มีสิ่งกีดขวาง 4) มีทางลาดในกรณีพื้นมีความต่างระดับ 5) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง
7	อุปกรณ์นำพาคนพิการหรือวีลแชร์ขึ้นและลงจากรถ	1) มีเป็นยกที่สามารถนำพาคนพิการ หรือยกวีลแชร์ขึ้นและลงจากรถ โดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน 2) มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์เคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการยึดวีลแชร์ไว้ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน 3) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน
8	ห้องน้ำสำหรับคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บวีลแชร์ 2) มีทางลาดในกรณีที่มีพื้นภายในห้องน้ำมีความต่างระดับกับพื้นภายนอก 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 4) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ 5) ประตูห้องน้ำควรอยู่ในลักษณะที่เป็นการเปิดออกทางด้านนอก หรือเป็นประตูบานเลื่อน 6) มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ 7) มีสัญญาณเตือนภัยทั้งภายนอกและภายในห้องน้ำ

ตารางที่ 2.3.3 – 7 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานขนส่งผู้โดยสาร
ตามข้อ 11 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
9	ลิฟต์สำหรับคนพิการ	1) ประตูลิฟต์และพื้นที่ภายในลิฟต์ควรมีความกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ การใช้งานได้อย่างสะดวกโดยติดตั้งราวจับโดยรอบภายในลิฟต์ 2) มีระบบแสงเพื่อป้องกันไม่ให้ประตูหนีผู้โดยสาร และมีปุ่มกดลิฟต์สำหรับคนพิการโดยติดตั้งในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวก รวมทั้งมีระบบเสียงแจ้งเตือนและบอกชั้นต่าง ๆ ภายในลิฟต์ 3) ในกรณีที่ลิฟต์ขัดข้อง ให้มีสัญญาณไฟเตือนภัยภายในลิฟต์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายโดยเป็นแสงไฟกะพริบสีแดง และในกรณีที่ผู้โดยสารนอกลิฟต์รับทราบแล้วและอยู่ระหว่างการให้ความช่วยเหลือให้ ไฟกะพริบเปลี่ยนเป็นสีเขียว รวมทั้งให้มีสัญญาณเสียงเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการเห็น
10	โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ	1) ด้านหน้าโทรศัพท์ควรมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก หรือมีพื้นที่กว้างอย่างน้อย 1.50 x 1.50 เมตร และไม่กีดขวางทางสัญจร รวมทั้งควรมีการติดตั้งที่นั่งแบบพับได้ 2) ความสูงของโทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์ควรอยู่ในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวกหรือมีระดับความสูงไม่เกิน 90 เซนติเมตร และบริเวณใต้โทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง 3) ช่องหยอดเหรียญหรือที่เสียบบัตรโทรศัพท์และจอแสดงข้อมูล ควรอยู่ด้านหน้าและสูงจากระดับพื้นในระดับที่วีลแชร์คนพิการสามารถใช้งานได้ อย่างสะดวกหรือมีความสูงไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และไม่เกิน 1.10 เมตร 4) สายโทรศัพท์ควรมีความยาวเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีความยาวไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร 5) แป้นโทรศัพท์ควรเป็นแบบปุ่มกด และมีอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น 6) ในกรณีเป็นตู้โทรศัพท์ ควรติดตั้งในตำแหน่งที่วีลแชร์สามารถเข้าไปใช้งานได้ทั้งทางตรงและทางขนานและควรมีพื้นที่ภายในกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก รวมทั้งพื้นบริเวณภายในและภายนอกควรเรียบเสมอกัน

ตารางที่ 2.3.3 – 7 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานี่ขนส่งผู้โดยสาร
ตามข้อ 11 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		7) ในบริเวณที่มีบริการโทรศัพท์สาธารณะ ควรมีโทรศัพท์สำหรับคนพิการ และโทรศัพท์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายอย่างน้อยหนึ่งเครื่อง 8) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่มีการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ โดยป้ายมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
11	ที่จอดรถสำหรับคนพิการ	1) ในกรณีมีที่จอดรถให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการ โดยกำหนดดังนี้ 1.1) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่สิบคันแต่ไม่เกินห้าสิบคัน ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยหนึ่งคัน 1.2) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ห้าสิบเอ็ดคันแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยคัน ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยสองคัน 1.3) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่หนึ่งร้อยหนึ่งคันขึ้นไป ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยสองคัน และเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคันสำหรับที่จอดรถทุกจำนวนรถหนึ่งร้อยคันที่เพิ่มขึ้น เศษของหนึ่งร้อยคันหากเกินกว่าห้าสิบคันให้คิดเป็นหนึ่งร้อยคัน 2) ที่จอดรถสำหรับคนพิการให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าและออกอาคารให้มากที่สุด มีพื้นผิวเรียบเสมอกัน มีสัญลักษณ์รูปคนพิการบนพื้นของที่จอดรถ และมีป้ายแสดงที่จอดรถของคนพิการในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน
12	พื้นที่สำหรับหนัถของคณพการ	1) มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ และอยู่ในบริเวณที่สามารถออกจากสถานี่ได้สะดวกเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน 2) มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท 3) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงพื้นที่สำหรับหนัถของคณพการ โดยมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ
13	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคณพการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงินหรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว 2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน

**ตารางที่ 2.3.3 – 7 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานียขนส่งผู้โดยสาร
ตามข้อ 11 วรรคสอง**

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
14	แผนที่การเดินทางสำหรับคนพิการทางการเห็น	1) จัดทำในรูปแบบที่คนพิการทางการเห็นสามารถใช้งานได้ 2) มีข้อมูลเช่นเดียวกับแผนที่การเดินทางทั่วไป หรืออย่างน้อยต้องมีข้อมูลที่จำเป็นเบื้องต้นสำหรับการเดินทาง
15	การประกาศเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการเห็นและตัวอักษรไฟวิ่ง หรือสัญญาณไฟเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณทั้งภายในสถานีและภายในห้องน้ำของสถานี 2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนทั้งภายในสถานีและภายในห้องน้ำของสถานี และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
17	คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการแต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลประจำสถานี	1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดูแลประจำสถานีสามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น 2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท
18	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำสถานีเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ 2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการ เข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน
19	เจ้าหน้าที่ประจำสถานีซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อให้บริการคนพิการ	1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ 2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ 3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

2.3.3.8 ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบทและทางหลวงสัมปทาน

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบทและทางหลวงสัมปทาน ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวกตามข้อ 12 วรรคสอง จำนวน 7 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 8

ตารางที่ 2.3.3 – 8 รายการอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท และทางหลวงสัมปทานตามข้อ 12 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	ทางเท้าสำหรับคนพิการ	1) พื้นทางเท้าต้องเรียบไม่ลื่น มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร 2) บ่อพักของท่อระบายน้ำให้มีฝาปิดสนิท ในกรณีที่ฝาปิดเป็นตะแกรงต้องมีซี่หรือรูเล็กขนาดกว้างไม่เกิน 1.30 เซนติเมตร เพื่อป้องกันมิให้ไม้เท้า ไม้ค้ำยัน หรืออุปกรณ์ช่วยเดินอื่น ๆ หรือล้อวีลแชร์ตกลงไป 3) ในกรณีที่มิสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเท้า เช่น ลวดชิงเสาไฟฟ้า ป้ายบอกทาง ตู้ไปรษณีย์ ตู้โทรศัพท์ หรือต้นไม้ควรจัดให้อยู่ในแนวเดียวกันและมีพื้นผิวต่างสัมผัสก่อนถึงสิ่งกีดขวางนั้น 4) รางระบายน้ำที่ไม่มีฝาปิดให้อยู่นอกทางเท้า 5) อุปกรณ์บังแดดหรือฝนของอาคารริมทางเท้า ขณะใช้งานให้อยู่ในระดับที่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2 เมตร และอุปกรณ์สำหรับยึด หรือชักออก ต้องไม่อยู่ในทางเท้า 6) ให้มีทางลาดจากทางเท้าลงสู่พื้นถนน ทางข้ามถนน ทางแยกถนน หรือซอย และเกาะกลางถนน 7) ให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสบริเวณที่มีสิ่งกีดขวาง บริเวณจุดรับและส่ง บริเวณอันตราย บริเวณที่มีการหักมุม บริเวณที่มีทางแยก หรือบริเวณทางต่างระดับ 8) พื้นผิวต่อเนื่องระหว่างพื้นถนนกับทางลาดต้องเรียบและไม่ขรุขระ 9) มีราวกันตกและที่หยุดล้อเลื่อนในบริเวณที่อันตรายเพื่อป้องกันอันตราย และป้องกันการลื่นไถลของวีลแชร์คนพิการ
2	สัญญาณข้ามถนนและทางข้ามถนนสำหรับคนพิการ	1) สัญญาณข้ามถนนให้มีสัญญาณไฟสำหรับคนพิการทางการได้ยิน และสื่อความหมาย และสัญญาณเสียงสำหรับคนพิการทางการเห็น โดยสัญญาณเสียงให้มีเสียงดังแตกต่างกันเป็นสองระยะ ในระยะแรกเป็นเสียงปกติ และระยะที่สองเป็นเสียงถี่ขึ้นเมื่อใกล้จะสิ้นสุดเวลาของสัญญาณให้ข้ามถนน 2) ทางข้ามถนนที่ไม่มีสัญญาณไฟจราจรและมีพื้นผิวที่ต่างระดับกันให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสและทางลาด

ตารางที่ 2.3.3 – 8 (ต่อ) รายการอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดินทางหลวงชนบท
และทางหลวงสัมปทานตามข้อ 12 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
3	ทางลาด	1) มีทางลาดในพื้นที่ต่างระดับ เป็นวัสดุป้องกันการลื่นไถล และติดตั้งราวกันตก 2) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาด 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง
4	พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการเห็น	ให้มีพื้นผิวที่มีผิวสัมผัสและสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิวและสีในบริเวณข้างเคียงที่พื้น และบริเวณพื้นที่ต่างระดับดังต่อไปนี้ 1) ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันได 2) พื้นด้านหน้าและด้านหลังของประตูทางเข้าอาคาร 3) พื้นด้านหน้าของประตูห้องน้ำ 4) พื้นทางเข้าและทางออกของประตูลิฟต์ 5) พื้นบริเวณทางออกฉุกเฉิน 6) บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวในอาคาร
5	สะพานลอยข้ามถนนสำหรับคนพิการ	1) ทางขึ้นและลงมีทางลาดหรือลิฟต์ 2) ในกรณีที่เส้นทางลาด ให้มีลักษณะดังต่อไปนี้ 2.1) มีความยาวสุทธิช่วงละไม่เกิน 6 เมตร ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และความลาดชันไม่เกิน 1:12 2.2) มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตรคั่นระหว่างทางลาด 2.3) ราวจับควรมีลักษณะกลม เรียบ และมีความมั่นคงแข็งแรง 2.4) ติดตั้งราวกันตกและที่หยุดล้อเลื่อนเพื่อป้องกันการลื่นไถลของวีลแชร์ 3) ในกรณีที่เส้นทางลิฟต์ ให้มีลักษณะดังต่อไปนี้ 3.1) ประตูลิฟต์และพื้นที่ภายในลิฟต์ควรมีความกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก โดยติดตั้งราวจับโดยรอบภายในลิฟต์ 3.2) มีระบบแสงเพื่อป้องกันไม่ให้ประตุนิยบผู้โดยสารและมีปุ่มกดลิฟต์สำหรับคนพิการโดยติดตั้งในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวก รวมทั้งมีระบบเสียงแจ้งขึ้นต่าง ๆ ภายในลิฟต์ 3.3) ในกรณีที่ลิฟต์ขัดข้อง ให้มีสัญญาณไฟเตือนภัยภายในลิฟต์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายโดยเป็นแสงไฟกะพริบสีแดง และในกรณีที่ผู้อยู่ภายนอกลิฟต์รับทราบแล้วและอยู่ระหว่างการให้ความช่วยเหลือให้ไฟกะพริบเปลี่ยนเป็นสีเขียว รวมทั้งให้มีสัญญาณเสียงเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการเห็น 3.4) มีโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉินภายในลิฟต์ซึ่งสามารถติดต่อกับภายนอกโดยที่แป้นโทรศัพท์มีอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น และติดตั้งในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวก 3.5) มีระบบเสียงและแสงเพื่อแจ้งข้อมูลทั้งบริเวณภายในและภายนอกลิฟต์

ตารางที่ 2.3.3 – 8 (ต่อ) รายการอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดินทางหลวงชนบท และทางหลวงสัมปทานตามข้อ 12 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
6	โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ	1) ด้านหน้าโทรศัพท์ควรมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก หรือมีพื้นที่กว้างอย่างน้อย 1.50 x 1.50 เมตร และไม่กีดขวางทางสัญจร รวมทั้งควรมีการติดตั้งที่นั่งแบบพับได้ 2) ความสูงของโทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์ควรอยู่ในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีระดับความสูงไม่เกิน 80 เซนติเมตร และบริเวณใต้โทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง 3) ช่องหยอดเหรียญหรือที่เสียบบัตรโทรศัพท์และจอแสดงข้อมูล ควรอยู่ด้านหน้าและสูงจากระดับพื้นในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีความสูงไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และไม่เกิน 1.10 เมตร 4) สายโทรศัพท์ควรมีความยาวเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีความยาวไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร 5) แป้นโทรศัพท์ควรเป็นแบบปุ่มกด และมีอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น 6) ในกรณีเป็นตู้โทรศัพท์ ควรติดตั้งในตำแหน่งที่วีลแชร์สามารถเข้าไปใช้งานได้ทั้งทางตรงและทางขนานและควรมีพื้นที่ภายในกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก รวมทั้งพื้นที่บริเวณภายในและภายนอกควรเรียบเสมอกัน 7) โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ควรมีเครื่องช่วยฟังและเครื่องขยายความดังเสียง หรือติดตั้งในรูปแบบโทรศัพท์ข้อความ 8) ในบริเวณที่มีบริการโทรศัพท์สาธารณะ ควรมีโทรศัพท์สำหรับคนพิการ และโทรศัพท์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย อย่างน้อยหนึ่งเครื่อง 9) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่มีการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ โดยป้ายมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
7	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว 2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

2.3.3.9 อาคารและสถานที่ในเขตทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท ทางหลวงสัมปทาน และทางพิเศษ

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับอาคารและสถานที่ในเขตทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท ทางหลวงสัมปทาน และทางพิเศษ ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวกตามข้อ 13 วรรคสอง จำนวน 10 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 9

ตารางที่ 2.3.3 – 9 รายการอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารและสถานที่ในเขตทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท ทางหลวงสัมปทาน และทางพิเศษตามข้อ 13 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	ประตูสำหรับคนพิการ	1) ประตูสามารถเปิดและปิดได้ง่าย 2) ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานผลักหรือเลื่อนต้องมีพื้นที่ว่างบริเวณที่ประตูเปิดออก โดยมีขนาดกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์คนพิการ 3) ประตูที่มีระบบเปิดและปิดแบบอัตโนมัติต้องมีปุ่มกดที่คนพิการสามารถควบคุมการเปิดและปิดประตูได้ด้วยตนเองทั้งภายในและภายนอก 4) ในกรณีที่ประตูเป็นกระจกให้ติดตั้งเครื่องหมายหรือแถบสีที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน
2	ที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์	1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ และมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการจอดวีลแชร์ไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ 2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 4) จำนวนที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับวีลแชร์ให้กำหนดดังนี้ 4.1) จำนวนที่นั่งสี่ที่นั่งถึงยี่สิบห้าที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หนึ่งที่นั่ง 4.2) จำนวนที่นั่งยี่สิบหกที่นั่งถึงห้าสิบที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์สองที่นั่ง 5) จัดที่นั่งสำหรับผู้ทำหน้าที่ล่ามภาษามือ โดยให้มีแสงสว่างเพียงพอที่คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
3	ทางลาด	1) มีทางลาดในบริเวณพื้นที่ต่างระดับ โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล และติดตั้งราวกันตก 2) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาด 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง

ตารางที่ 2.3.3 – 9 (ต่อ) รายการอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารและสถานที่ในเขตทางหลวงพิเศษ
ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท ทางหลวงสัมปทาน และทางพิเศษตามข้อ 13 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
4	บันไดและราวจับสำหรับคนพิการ	1) พื้นผิวของบันไดเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร 2) มีชานพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2 เมตร 3) บันไดมีลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 เซนติเมตร โดยลูกตั้งต้องไม่มีช่องเปิดโล่ง และมีลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 28 เซนติเมตร 4) บริเวณที่ว่างใต้บันไดและทางลาดให้มีราวปิดกั้นเพื่อป้องกันการเข้าไปบริเวณดังกล่าว หรือมีขอบทางสัญจรกัน โดยมีพื้นผิวต่างสัมผัส 5) ราวจับทำด้วยวัสดุผิวเรียบ มีลักษณะกลม มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 ถึง 4 เซนติเมตร ติดตั้งสูงจากพื้น 80 ถึง 90 เซนติเมตร และในกรณีที่เป็นการกำแพงพื้นผิวเรียบให้ติดตั้งห่างจากผนังอย่างน้อย 5 เซนติเมตร โดยสูงจากจุดยึดอย่างน้อย 12 เซนติเมตร
5	พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการเห็น	ให้มีพื้นผิวที่มีผิวสัมผัสและสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิวและสีในบริเวณข้างเคียงที่พื้น และบริเวณพื้นที่ต่างระดับดังต่อไปนี้ 1) ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันได 2) พื้นด้านหน้าและด้านหลังของประตูทางเข้าอาคาร 3) พื้นด้านหน้าของประตูห้องน้ำ 4) พื้นทางเข้าและทางออกของประตูลิฟต์ 5) พื้นบริเวณทางออกฉุกเฉิน 6) บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวในอาคาร
6	ห้องน้ำสำหรับคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บวีลแชร์ 2) มีทางลาดในกรณีที่มีพื้นภายในห้องน้ำมีความต่างระดับกับพื้นภายนอก 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 4) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ 5) ประตูห้องน้ำควรอยู่ในลักษณะที่เป็นการเปิดออกทางด้านนอกหรือเป็นประตูบานเลื่อน 6) มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ 7) มีสัญญาณเตือนภัยทั้งภายนอกและภายในห้องน้ำ

ตารางที่ 2.3.3 – 9 (ต่อ) รายการอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารและสถานที่ในเขตทางหลวงพิเศษ
ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท ทางหลวงสัมปทาน และทางพิเศษตามข้อ 13 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
7	ลิฟต์สำหรับคนพิการ	1) ประตูลิฟต์และพื้นที่ภายในลิฟต์ควรมีความกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ การใช้งานได้อย่างสะดวกโดยติดตั้งราวจับโดยรอบภายในลิฟต์ 2) มีระบบแสงเพื่อป้องกันไม่ให้ประตูหนีผู้โดยสาร และมีปุ่มกดลิฟต์สำหรับคนพิการโดยติดตั้งในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวก รวมทั้งมีระบบเสียงแจ้งเตือนและบอกชั้นต่าง ๆ ภายในลิฟต์ 3) ในกรณีที่ลิฟต์ขัดข้อง ให้มีสัญญาณไฟเตือนภัยภายในลิฟต์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายโดยเป็นแสงไฟกะพริบสีแดง และในกรณีที่ผู้อยู่ภายนอกลิฟต์รับทราบแล้ว และอยู่ระหว่างการให้ความช่วยเหลือ ให้ไฟกะพริบเปลี่ยนเป็นสีเขียว รวมทั้งให้มีสัญญาณเสียงเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการเห็น 4) มีโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉินภายในลิฟต์ซึ่งสามารถติดต่อกับภายนอก โดยที่แป้นโทรศัพท์มีอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น และติดตั้งในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวก 5) มีระบบเสียงและแสงเพื่อแจ้งข้อมูลทั้งบริเวณภายในและภายนอกลิฟต์
8	โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ	1) ด้านหน้าโทรศัพท์ควรมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก หรือมีพื้นที่กว้างอย่างน้อย 1.50 x 1.50 เมตร และไม่กีดขวางทางสัญจร รวมทั้งควรมีการติดตั้งที่นั่งแบบพับได้ 2) ความสูงของโทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์ควรอยู่ในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีระดับความสูงไม่เกิน 90 เซนติเมตร และบริเวณใต้โทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์ที่มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง 3) ช่องหยอดเหรียญหรือที่เสียบบัตรโทรศัพท์และจอแสดงข้อมูล ควรอยู่ด้านหน้าและสูงจากระดับพื้นในระดับที่วีลแชร์คนพิการสามารถใช้งานได้ อย่างสะดวกหรือมีความสูงไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และไม่เกิน 1.10 เมตร 4) สายโทรศัพท์ควรมีความยาวเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีความยาวไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร 5) แป้นโทรศัพท์ควรเป็นแบบปุ่มกด และมีอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น 6) ในกรณีเป็นตู้โทรศัพท์ ควรติดตั้งในตำแหน่งที่วีลแชร์สามารถเข้าไปใช้งานได้ทั้งทางตรงและทางขนานและควรมีพื้นที่ภายในกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก รวมทั้งพื้นบริเวณภายในและภายนอกควรเรียบเสมอกัน

ตารางที่ 2.3.3 – 9 (ต่อ) รายการอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารและสถานที่ในเขตทางหลวงพิเศษ
ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท ทางหลวงสัมปทาน และทางพิเศษตามข้อ 13 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		7) โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ควรมีเครื่องช่วยฟังและเครื่องขยายความดังเสียง หรือติดตั้งในรูปแบบโทรศัพท์ข้อความ 8) ในบริเวณที่มีบริการโทรศัพท์สาธารณะ ควรมีโทรศัพท์สำหรับคนพิการ และโทรศัพท์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายอย่างน้อยหนึ่งเครื่อง 9) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่มีการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ โดยป้ายมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
9	ที่จอดรถสำหรับคนพิการ	1) ในกรณีที่มีที่จอดรถให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการ โดยกำหนดดังนี้ 1.1) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่สิบคันแต่ไม่เกินห้าสิบคัน ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยหนึ่งคัน 1.2) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ห้าสิบเอ็ดคันแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยคัน ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยสองคัน 1.3) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่หนึ่งร้อยคันขึ้นไป ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยสองคัน และเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคันสำหรับที่จอดรถทุกจำนวนรถหนึ่งร้อยคันที่เพิ่มขึ้น เศษของหนึ่งร้อยคันหากเกินกว่าห้าสิบคัน ให้คิดเป็นหนึ่งร้อยคัน 2) ที่จอดรถสำหรับคนพิการให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าและออกอาคารให้มากที่สุด มีพื้นผิวเรียบเสมอกัน มีสัญลักษณ์รูปคนพิการบนพื้นของที่จอดรถ และมีป้ายแสดงที่จอดรถของคนพิการในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน
10	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว 2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน

ที่มา กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

2.3.3.10 สถานีรถไฟและสถานีรถไฟฟ้า

สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานีรถไฟและสถานีรถไฟฟ้า ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวกตามข้อ 14 วรรคสอง จำนวน 20 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 10

ตารางที่ 2.3.3 – 10 รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานีรถไฟและสถานีรถไฟฟ้า
ตามข้อ 14 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	ประตูสำหรับคนพิการ	1) ประตูสามารถเปิดและปิดได้ง่าย 2) ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานผลักหรือเลื่อนต้องมีพื้นที่ว่างบริเวณที่ประตูเปิดออก โดยมีขนาดกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์คนพิการ 3) ประตูที่มีระบบเปิดและปิดแบบอัตโนมัติต้องมีปุ่มกดที่คนพิการสามารถควบคุมการเปิดและปิดประตูได้ด้วยตนเองทั้งภายในและภายนอก 4) ในกรณีที่ประตูเป็นกระจกให้ติดตั้งเครื่องหมายหรือแถบสีที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน
2	ที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์	1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ และมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการจอดวีลแชร์ไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ 2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 4) จำนวนที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับวีลแชร์ให้กำหนดดังนี้ 4.1) จำนวนที่นั่งสี่ที่นั่งถึงยี่สิบห้าที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หนึ่งที่นั่ง 4.2) จำนวนที่นั่งยี่สิบหกที่นั่งถึงห้าสิบห้าที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์สองที่นั่ง 4.3) จำนวนที่นั่งห้าสิบหกที่นั่งถึงสามร้อยที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์สี่ที่นั่ง 4.4) จำนวนที่นั่งสามร้อยหนึ่งที่นั่งถึงห้าร้อยที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หกที่นั่ง 4.5) ในกรณีที่มิที่นั่งเกินกว่าห้าร้อยที่นั่งขึ้นไป ให้เพิ่มที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอดวีลแชร์หนึ่งที่นั่งต่อทุกหนึ่งร้อยที่นั่งที่เพิ่มขึ้น 5) จัดที่นั่งสำหรับผู้ทำหน้าที่ล่ามภาษามือ โดยให้มีแสงสว่างเพียงพอที่คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 2.3.3 – 10 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานีรถไฟและสถานีรถไฟฟ้า
ตามข้อ 14 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
3	ทางลาด	1) มีทางลาดในบริเวณพื้นที่ต่างระดับ โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล และติดตั้งราวกันตก 2) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาด 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง
4	บันไดและราวจับสำหรับคนพิการ	1) พื้นผิวของบันไดเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร 2) มีชานพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2 เมตร 3) บันไดมีลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 เซนติเมตร โดยลูกตั้งต้องไม่มีช่องเปิดโล่ง และมีลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 28 เซนติเมตร 4) บริเวณที่ว่างใต้บันไดและทางลาดให้มีราวปิดกั้นเพื่อป้องกันการเข้าไปบริเวณดังกล่าว หรือมีขอบทางสัญจรกัน โดยมีพื้นผิวต่างสัมผัส 5) ราวจับทำด้วยวัสดุผิวเรียบ มีลักษณะกลม มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 ถึง 4 เซนติเมตร ติดตั้งสูงจากพื้น 80 ถึง 90 เซนติเมตร และในกรณีที่เป็นกำแพงพื้นผิวเรียบให้ติดตั้งห่างจากผนังอย่างน้อย 5 เซนติเมตร โดยสูงจากจุดยึดอย่างน้อย 12 เซนติเมตร
5	พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการเห็น	ให้มีพื้นผิวที่มีผิวสัมผัสและสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิวและสีในบริเวณข้างเคียงที่พื้น และบริเวณพื้นที่ต่างระดับดังต่อไปนี้ 1) ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันได 2) พื้นด้านหน้าและด้านหลังของประตูทางเข้าอาคาร 3) พื้นด้านหน้าของประตูห้องน้ำ 4) พื้นทางเข้าและทางออกของประตูลิฟต์ 5) พื้นบริเวณทางออกฉุกเฉิน 6) บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวในอาคาร
6	ช่องขายตั๋วโดยสารสำหรับคนพิการ และช่องเก็บตั๋วสำหรับคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์คนพิการในการใช้งานได้อย่างสะดวก และพื้นเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น 2) มีความสูงจากพื้นในระดับที่วีลแชร์คนพิการสามารถใช้งานได้ 3) มีพื้นผิวต่างสัมผัสในบริเวณที่มีสิ่งกีดขวาง 4) มีทางลาดในกรณีพื้นมีความต่างระดับ 5) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง

ตารางที่ 2.3.3 – 10 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานีรถไฟและสถานีรถไฟฟ้า
ตามข้อ 14 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
7	อุปกรณ์นำพาคนพิการหรือวีลแชร์ขึ้นและลงจากรถ	- มีแป้นยกที่สามารถนำพาคนพิการ หรือยกวีลแชร์ขึ้นและลงจากรถ โดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน - มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์เคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการยัดวีลแชร์ไว้ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน - มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ยกกำลังทำงาน
8	ราวกันตก ผนังกันตกหรือประตูอัตโนมัติกันระหว่างชานชาลาสถานีและรางรถไฟหรือรางรถไฟ	- ทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคง แข็งแรง และไม่เปราะแตกหักง่าย - สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.10 เมตร - ราวกันตกควรติดตั้งต่อเนื่องกันไปโดยไม่มีช่องว่าง ในกรณีที่ไม่มีช่องว่างระหว่างราวกันตก ระยะห่างของช่องว่างต้องมีความกว้างสุทธิน้อยกว่า 10 เซนติเมตร - ในกรณีที่ผนังกันตกทำเป็นลูกกรงต้องเป็นลูกกรงในแนวตั้งโดยระยะห่างของช่องว่างระหว่างลูกกรงต้องมีความกว้างสุทธิน้อยกว่า 10 เซนติเมตร - ในกรณีที่ประตูอัตโนมัติให้มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบเตือนเมื่อประตูใกล้จะปิดหรือเปิด
9	ห้องน้ำสำหรับคนพิการ	- มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บวีลแชร์ - มีทางลาดในกรณีที่พื้นภายในห้องน้ำมีความต่างระดับกับพื้นภายนอก - มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง - พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ - ประตูห้องน้ำควรอยู่ในลักษณะที่เป็นการเปิดออกทางด้านนอก หรือเป็นประตูบานเลื่อน - มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ - มีสัญญาณเตือนภัยทั้งภายนอกและภายในห้องน้ำ

ตารางที่ 2.3.3 – 10 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานีรถไฟและสถานีรถไฟฟ้า
ตามข้อ 14 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
10	ลิฟต์สำหรับคนพิการ	1) ประตูลิฟต์และพื้นที่ภายในลิฟต์ควรมีความกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ การใช้งานได้อย่างสะดวกโดยติดตั้งราวจับโดยรอบภายในลิฟต์ 2) มีระบบแสงเพื่อป้องกันไม่ให้ประตูหนีผู้โดยสาร และมีปุ่มกดลิฟต์สำหรับคนพิการโดยติดตั้งในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวก รวมทั้งมีระบบเสียงแจ้งเตือนและบอกชั้นต่าง ๆ ภายในลิฟต์ 3) ในกรณีที่ลิฟต์ขัดข้อง ให้มีสัญญาณไฟเตือนภัยภายในลิฟต์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายโดยเป็นแสงไฟกะพริบสีแดง และในกรณีที่ผู้อยู่ภายนอกลิฟต์รับทราบแล้วและอยู่ระหว่างการให้ความช่วยเหลือให้ไฟกะพริบเปลี่ยนเป็นสีเขียว รวมทั้งให้มีสัญญาณเสียงเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการเห็น 4) มีโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉินภายในลิฟต์ซึ่งสามารถติดต่อกับภายนอก โดยที่แป้นโทรศัพท์มีอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น และติดตั้งในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวก 5) มีระบบเสียงและแสงเพื่อแจ้งข้อมูลทั้งบริเวณภายในและภายนอกลิฟต์
11	โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ	1) ด้านหน้าโทรศัพท์ควรมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก หรือมีพื้นที่กว้างอย่างน้อย 1.50 x 1.50 เมตร และไม่กีดขวางทางสัญจร รวมทั้งควรมีการติดตั้งที่นั่งแบบพับได้ 2) ความสูงของโทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์ควรอยู่ในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีระดับความสูงไม่เกิน 90 เซนติเมตร และบริเวณใต้โทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง 3) ช่องหยอดเหรียญหรือที่เสียบบัตรโทรศัพท์และจอแสดงข้อมูล ควรอยู่ด้านหน้าและสูงจากระดับพื้นในระดับที่วีลแชร์คนพิการสามารถใช้งานได้โดยสะดวก หรือมีความสูงไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และไม่เกิน 1.10 เมตร 4) สายโทรศัพท์ควรมีความยาวเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีความยาวไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร 5) แป้นโทรศัพท์ควรเป็นแบบปุ่มกด และมีอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น 6) ในกรณีเป็นตู้โทรศัพท์ ควรติดตั้งในตำแหน่งที่วีลแชร์สามารถเข้าไปใช้งานได้ทั้งทางตรงและทางขนานและควรมีพื้นที่ภายในกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก รวมทั้งพื้นบริเวณภายในและภายนอกควรเรียบเสมอกัน

ตารางที่ 2.3.3 – 10 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานีรถไฟและสถานีรถไฟฟ้า
ตามข้อ 14 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		7) ในบริเวณที่มีบริการโทรศัพท์สาธารณะ ควรมีโทรศัพท์สำหรับคนพิการ และโทรศัพท์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายอย่างน้อยหนึ่งเครื่อง 8) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่มีการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ โดยป้ายมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
12	ที่จอดรถสำหรับคนพิการ	1) ในกรณีที่มีที่จอดรถให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการ โดยกำหนดดังนี้ 1.1) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่สิบคันแต่ไม่เกินห้าสิบคัน ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยหนึ่งคัน 1.2) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ห้าสิบเอ็ดคันแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยคัน ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยสองคัน 1.3) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่หนึ่งร้อยหนึ่งคันขึ้นไป ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยสองคัน และเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคันสำหรับที่จอดรถทุกจำนวนรถหนึ่งร้อยคันที่เพิ่มขึ้น เศษของหนึ่งร้อยคันหากเกินกว่าห้าสิบคันให้คิดเป็นหนึ่งร้อยคัน 2) ที่จอดรถสำหรับคนพิการให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าและออกอาคารให้มากที่สุด มีพื้นผิวเรียบเสมอกัน มีสัญลักษณ์รูปคนพิการบนพื้นของที่จอดรถ และมีป้ายแสดงที่จอดรถของคนพิการในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน
13	พื้นที่สำหรับหนียของคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ และอยู่ในบริเวณที่สามารถออกจากสถานีได้สะดวกเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน 2) มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท 3) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงพื้นที่สำหรับหนียของคนพิการ โดยมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ
14	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงินหรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว

**ตารางที่ 2.3.3 – 10 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานีรถไฟและสถานีรถไฟฟ้า
ตามข้อ 14 วรรคสอง**

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
15	แผนที่การเดินทางสำหรับคนพิการทางการเห็น	1) จัดทำในรูปแบบที่คนพิการทางการเห็นสามารถใช้งานได้ 2) มีข้อมูลเช่นเดียวกับแผนที่การเดินทางทั่วไป หรืออย่างน้อยต้องมีข้อมูลที่จำเป็นเบื้องต้นสำหรับการเดินทาง
17	การประกาศข้อมูลสำหรับคนพิการทางการเห็นและตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) เป็นการแจ้งเกี่ยวกับความล่าช้า การเปลี่ยนแปลง หรือการยกเลิกการให้บริการ และข้อมูลอื่นที่เป็นประโยชน์ 2) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ 3) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
18	คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการแต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลประจำสถานี	1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดูแลประจำสถานีสามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น 2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท
19	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำสถานีเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ 2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการ เข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน
20	เจ้าหน้าที่ประจำสถานีซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อให้บริการคนพิการ	1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ 2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ 3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

2.3.3.11 ท่าเทียบเรือ

สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าเทียบเรือ ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวกตามข้อ 15 วรรคสอง จำนวน 11 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 11

ตารางที่ 2.3.3 – 11 รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าเทียบเรือตามข้อ 15 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	ที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์	1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ และมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการจอตวีลแชร์ไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ 2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 4) จำนวนที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับวีลแชร์ให้กำหนดดังนี้ 4.1) จำนวนที่นั่งสี่ที่นั่งถึงยี่สิบห้าที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์หนึ่งที่นั่ง 4.2) จำนวนที่นั่งยี่สิบหกที่นั่งถึงห้าสิบห้าที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์สองที่นั่ง 4.3) จำนวนที่นั่งห้าสิบหกที่นั่งถึงสามร้อยที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์สี่ที่นั่ง 4.4) จำนวนที่นั่งสามร้อยหนึ่งที่นั่งถึงห้าร้อยที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์หกที่นั่ง 4.5) ในกรณีที่ที่นั่งเกินกว่าห้าร้อยที่นั่งขึ้นไป ให้เพิ่มที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์หนึ่งที่นั่งต่อทุกหนึ่งร้อยที่นั่งที่เพิ่มขึ้น 5) จัดที่นั่งสำหรับผู้ทำหน้าที่ล่ามภาษามือ โดยให้มีแสงสว่างเพียงพอที่คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
2	ทางลาด	1) มีทางลาดในบริเวณพื้นที่ต่างระดับ โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล และติดตั้งราวกันตก 2) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาด 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง

ตารางที่ 2.3.3 – 11 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าเทียบเรือ ตามข้อ 15 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
3	พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการเห็น	ให้มีพื้นผิวที่มีผิวสัมผัสและสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิวและสีในบริเวณข้างเคียงที่พื้น และบริเวณพื้นที่ต่างระดับดังต่อไปนี้ 1) ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันได 2) พื้นด้านหน้าและด้านหลังของประตูทางเข้าอาคาร 3) พื้นด้านหน้าของประตูห้องน้ำ 4) พื้นทางเข้าและทางออกของประตูลิฟต์ 5) พื้นบริเวณทางออกฉุกเฉิน 6) บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวในอาคาร
4	อุปกรณ์นำพาคนพิการหรือวีลแชร์ขึ้นและลงจากเรือ	1) มีแป้นยกที่สามารถนำพาคนพิการ หรือยกวีลแชร์ขึ้นและลงจากเรือ โดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน 2) มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์เคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการยึดวีลแชร์ไว้ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน 3) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน
5	โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ	1) ด้านหน้าโทรศัพท์ควรมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก หรือมีพื้นที่กว้างอย่างน้อย 1.50 x 1.50 เมตร และไม่กีดขวางทางสัญจร รวมทั้งควรมีการติดตั้งที่นั่งแบบพับได้ 2) ความสูงของโทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์ควรอยู่ในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีระดับความสูงไม่เกิน 90 เซนติเมตร และบริเวณใต้โทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์ที่มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง 3) ช่องหยอดเหรียญหรือที่เสียบบัตรโทรศัพท์และจอแสดงข้อมูล ควรอยู่ด้านหน้าและสูงจากระดับพื้นในระดับที่วีลแชร์คนพิการสามารถใช้งานได้ อย่างสะดวกหรือมีความสูงไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และไม่เกิน 1.10 เมตร 4) สายโทรศัพท์ควรมีความยาวเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีความยาวไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร 5) แป้นโทรศัพท์ควรเป็นแบบปุ่มกด และมีอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น 6) ในกรณีเป็นตู้โทรศัพท์ ควรติดตั้งในตำแหน่งที่วีลแชร์สามารถเข้าไปใช้งานได้ทั้งทางตรงและทางขนาน และควรมีพื้นที่ภายในกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก รวมทั้งพื้นบริเวณภายในและภายนอกควรเรียบเสมอกัน 7) โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ควรมีเครื่องช่วยฟังและเครื่องขยายความดังเสียง หรือติดตั้งในรูปแบบโทรศัพท์ข้อความ

ตารางที่ 2.3.3 – 11 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าเทียบเรือ ตามข้อ 15 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		8) ในบริเวณที่มีบริการโทรศัพท์สาธารณะ ควรมีโทรศัพท์สำหรับคนพิการ และโทรศัพท์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายอย่างน้อยหนึ่งเครื่อง 9) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่มีการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ โดยป้ายมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
6	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงินหรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว 2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
7	การประกาศเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการเห็นและตัวอักษรไฟวิ่ง หรือสัญญาณไฟเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณภายในท่าเทียบเรือ 2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนทั้งภายในท่าเทียบเรือและภายในห้องน้ำของท่าเทียบเรือ และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
8	การประกาศข้อมูลสำหรับคนพิการทางการเห็นและตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) เป็นการแจ้งเกี่ยวกับความล่าช้า การเปลี่ยนแปลงหรือการยกเลิกการให้บริการ และข้อมูลอื่นที่เป็นประโยชน์ 2) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ 3) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน 4) ในกรณีที่เป็นการบอกเส้นทางและข้อมูลตารางการเดินเรือควรมีการแสดงสัญญาณแสงหรือให้สัญญาณเสียงเตือนการจอดเรือเมื่อเรือมาถึงท่าเทียบเรือและเมื่อเรือออกจากท่าเทียบเรือ 5) ในกรณีที่มีเรือเข้าเทียบท่า ควรมีการประกาศหรือแสดงป้ายเกี่ยวกับเส้นทางเดินเรือของเรือที่จะเข้าเทียบท่าเป็นการล่วงหน้า โดยให้มีระยะเวลาพอสมควร เพื่อให้คนพิการมีเวลาเตรียมตัวสำหรับการลงเรือ

ตารางที่ 2.3.3 – 11 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าเทียบเรือ ตามข้อ 15 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
9	คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการแต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำท่าเทียบเรือ	1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดูแลประจำท่าเทียบเรือสามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น 2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท
10	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำท่าเทียบเรือเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ 2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน
11	เจ้าหน้าที่ประจำท่าเทียบเรือซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อให้บริการคนพิการ	1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ 2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ 3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

2.3.3.12 ท่าอากาศยาน

สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าอากาศยาน ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้มีรายการสิ่งอำนวยความสะดวกตามข้อ 16 วรรคสอง จำนวน 18 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2.3.3 – 12

ตารางที่ 2.3.3 – 12 รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าอากาศยาน ตามข้อ 16 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
1	ประตูสำหรับคนพิการ	1) ประตูสามารถเปิดและปิดได้ง่าย 2) ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานผลักหรือเลื่อนต้องมีพื้นที่ว่างบริเวณที่ประตูเปิดออก โดยมีขนาดกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ 3) ประตูที่มีระบบเปิดและปิดแบบอัตโนมัติต้องมีปุ่มกดที่คนพิการสามารถควบคุมการเปิดและปิดประตูได้ด้วยตนเองทั้งภายในและภายนอก 4) ในกรณีที่ประตูเป็นกระจกให้ติดตั้งเครื่องหมายหรือแถบสีที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 2.3.3 – 12 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าอากาศยาน ตามข้อ 16 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
2	ที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์	1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ และมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการจอตวีลแชร์ไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ 2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 4) จำนวนที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับวีลแชร์ให้กำหนดดังนี้ 4.1) จำนวนที่นั่งที่นั่งถึงยี่สิบห้าที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์หนึ่งที่นั่ง 4.2) จำนวนที่นั่งยี่สิบหกที่นั่งถึงห้าสิบที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์สองที่นั่ง 4.3) จำนวนที่นั่งห้าสิบเอ็ดที่นั่งถึงสามร้อยที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์สี่ที่นั่ง 4.4) จำนวนที่นั่งสามร้อยหนึ่งที่นั่งถึงห้าร้อยที่นั่ง ให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์หกที่นั่ง 4.5) ในกรณีที่ที่นั่งเกินกว่าห้าร้อยที่นั่งขึ้นไป ให้เพิ่มที่นั่งสำหรับคนพิการ หรือพื้นที่สำหรับจอตวีลแชร์หนึ่งที่นั่งต่อทุกหนึ่งร้อยที่นั่งที่เพิ่มขึ้น 5) จัดที่นั่งสำหรับผู้ทำหน้าที่ล่ามภาษามือ โดยให้มีแสงสว่างเพียงพอที่คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
3	ทางลาด	1) มีทางลาดในบริเวณพื้นที่ต่างระดับ โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล และติดตั้งราวกันตก 2) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาด 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง
4	บันไดและราวจับสำหรับคนพิการ	1) พื้นผิวของบันไดเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร 2) มีชนพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2 เมตร 3) บันไดมีลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 เซนติเมตร โดยลูกตั้งต้องไม่มีช่องเปิดโล่ง และมีลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 28 เซนติเมตร 4) บริเวณที่ว่างใต้บันไดและทางลาดให้มีราวปิดกั้นเพื่อป้องกันการเข้าไปบริเวณดังกล่าว หรือมีขอบทางสัญจรกัน โดยมีพื้นผิวต่างสัมผัส 5) ราวจับทำด้วยวัสดุผิวเรียบ มีลักษณะกลม มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 ถึง 4 เซนติเมตร ติดตั้งสูงจากพื้น 80 ถึง 90 เซนติเมตร และในกรณีที่เป็นการกำแพงพื้นผิวเรียบให้ติดตั้งห่างจากผนังอย่างน้อย 5 เซนติเมตร โดยสูงจากจุดยึดอย่างน้อย 12 เซนติเมตร

ตารางที่ 2.3.3 – 12 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าอากาศยาน ตามข้อ 16 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
5	พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการเห็น	ให้มีพื้นผิวที่มีผิวสัมผัสและสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิวและสีในบริเวณข้างเคียงที่พื้น และบริเวณพื้นที่ต่างระดับดังต่อไปนี้ 1) ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันได 2) พื้นด้านหน้าและด้านหลังของประตูทางเข้าอาคาร 3) พื้นด้านหน้าของประตูห้องน้ำ 4) พื้นทางเข้าและทางออกของประตูลิฟต์ 5) พื้นบริเวณทางออกฉุกเฉิน 6) บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวในอาคาร
6	อุปกรณ์นำพาคนพิการหรือวีลแชร์ขึ้นและลงจากรถ	1) มีแป้นยกที่สามารถนำพาคนพิการ หรือยกวีลแชร์ขึ้นและลงจากรถโดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและวีลแชร์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน 2) มีระบบป้องกันมิให้วีลแชร์เคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการยึดวีลแชร์ไว้ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน 3) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน
7	ห้องน้ำสำหรับคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บวีลแชร์ 2) มีทางลาดในกรณีที่มีพื้นภายในห้องน้ำมีความต่างระดับกับพื้นภายนอก 3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง 4) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ 5) ประตูห้องน้ำควรอยู่ในลักษณะที่เป็นการเปิดออกทางด้านนอกหรือเป็นประตูบานเลื่อน 6) มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ 7) มีสัญญาณเตือนภัยทั้งภายนอกและภายในห้องน้ำ
8	ลิฟต์สำหรับคนพิการ	1) ประตูลิฟต์และพื้นที่ภายในลิฟต์ควรมีความกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์การใช้งานได้อย่างสะดวกโดยติดตั้งราวจับโดยรอบภายในลิฟต์ 2) มีระบบแสงเพื่อป้องกันไม่ให้ประตูหนีบผู้โดยสาร และมีปุ่มกดลิฟต์สำหรับคนพิการโดยติดตั้งในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวก รวมทั้งมีระบบเสียงแจ้งเตือนและบอกชั้นต่าง ๆ ภายในลิฟต์ 3) ในกรณีที่ลิฟต์ขัดข้อง ให้มีสัญญาณไฟเตือนภัยภายในลิฟต์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายโดยเป็นแสงไฟกะพริบสีแดง และในกรณีที่ผู้อยู่ภายนอกลิฟต์รับทราบแล้วและอยู่ระหว่างการให้ความช่วยเหลือให้ไฟกะพริบเปลี่ยนเป็นสีเขียว รวมทั้งให้มีสัญญาณเสียงเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการเห็น

ตารางที่ 2.3.3 – 12 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าอากาศยาน ตามข้อ 16 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
		4) มีโทรศัพท์ที่แจ้งเหตุฉุกเฉินภายในลิฟต์ซึ่งสามารถติดต่อกับภายนอก โดยที่แป้นโทรศัพท์มีอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น และติดตั้งในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้โดยสะดวก 5) มีระบบเสียงและแสงเพื่อแจ้งข้อมูลทั้งบริเวณภายในและภายนอกลิฟต์
9	โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ	1) ด้านหน้าโทรศัพท์ควรมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก หรือมีพื้นที่กว้างอย่างน้อย 1.50 x 1.50 เมตร และไม่กีดขวางทางสัญจร รวมทั้งควรมีการติดตั้งที่นั่งแบบพับได้ 2) ความสูงของโทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์ควรอยู่ในระดับที่วีลแชร์สามารถใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีระดับความสูงไม่เกิน 90 เซนติเมตรและบริเวณใต้โทรศัพท์หรือชั้นวางโทรศัพท์มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง 3) ช่องหยอดเหรียญหรือที่เสียบบัตรโทรศัพท์และจอแสดงข้อมูล ควรอยู่ด้านหน้าและสูงจากระดับพื้นในระดับที่วีลแชร์คนพิการสามารถใช้งานได้อย่างสะดวก หรือมีความสูงไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และไม่เกิน 1.10 เมตร 4) สายโทรศัพท์ควรมีความยาวเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวกหรือมีความยาวไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร 5) แป้นโทรศัพท์ควรเป็นแบบปุ่มกด และมีอักษรสำหรับคนพิการทางการเห็น 6) ในกรณีเป็นตู้โทรศัพท์ ควรติดตั้งในตำแหน่งที่วีลแชร์สามารถเข้าไปใช้งานได้ทั้งทางตรงและทางขนานและควรมีพื้นที่ภายในกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก รวมทั้งพื้นบริเวณภายในและภายนอกควรเรียบเสมอกัน 7) โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายควรมีเครื่องช่วยฟังและเครื่องขยายความดังเสียง หรือติดตั้งในรูปแบบโทรศัพท์ข้อความ 8) ในบริเวณที่มีบริการโทรศัพท์สาธารณะ ควรมีโทรศัพท์สำหรับคนพิการและโทรศัพท์สำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายอย่างน้อยหนึ่งเครื่อง 9) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่มีการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนพิการ โดยป้ายมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 2.3.3 – 12 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าอากาศยาน ตามข้อ 16 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
10	ที่จอดรถสำหรับคนพิการ	1) ในกรณีที่มีที่จอดรถให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการ โดยกำหนดดังนี้ 1.1) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่สิบคันแต่ไม่เกินห้าสิบคัน ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยหนึ่งคัน 1.2) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ห้าสิบเอ็ดคันแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยคัน ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยสองคัน 1.3) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่หนึ่งร้อยหนึ่งคันขึ้นไป ให้มีที่จอดรถวีลแชร์อย่างน้อยสองคัน และเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคันสำหรับที่จอดรถทุกจำนวน รถหนึ่งร้อยคันที่เพิ่มขึ้น เศษของหนึ่งร้อยคันหากเกินกว่าห้าสิบคัน ให้คิดเป็นหนึ่งร้อยคัน 2) ที่จอดรถสำหรับคนพิการให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าและออกอาคารให้มากที่สุด มีพื้นผิวเรียบเสมอกัน มีสัญลักษณ์รูปคนพิการบนพื้นของที่จอดรถ และมีป้ายแสดงที่จอดรถของคนพิการในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน
11	พื้นที่สำหรับหนีภัยของคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์ และอยู่ในบริเวณที่สามารถออกจากท่าอากาศยานได้สะดวกเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน 2) มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท 3) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงพื้นที่สำหรับหนีภัยของคนพิการ โดยมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน 4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ
12	ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว 2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย 3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน

ตารางที่ 2.3.3 – 12 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าอากาศยาน ตามข้อ 16 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
13	จุดบริการให้ข้อมูลในการเดินทางสำหรับคนพิการ	1) มีพื้นที่กว้างสำหรับวีลแชร์ในการใช้งานได้อย่างสะดวก และพื้นเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น 2) มีความสูงจากพื้นในระดับที่วีลแชร์คนพิการสามารถใช้งานได้ 3) มีพื้นผิวต่างสัมผัสในบริเวณที่มีสิ่งกีดขวาง 4) มีทางลาดในกรณีพื้นมีความต่างระดับ 5) มีการให้ข้อมูลการเดินทางและคู่มือแนะนำการใช้บริการอากาศยานที่สอดคล้องกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภท
14	การประกาศเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการเห็นและตัวอักษรไฟวิ่งหรือสัญญาณไฟเตือนภัยสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณทั้งภายในท่าอากาศยานและภายในห้องน้ำของท่าอากาศยาน 2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนทั้งภายในท่าอากาศยานและภายในห้องน้ำ ของท่าอากาศยาน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
15	การ ประกาศข้อมูลสำหรับคนพิการทางการเห็นและตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1) เป็นการแจ้งเกี่ยวกับความล่าช้า การเปลี่ยนแปลงหรือการยกเลิกตารางเวลาการบิน การเปลี่ยนอากาศยานการจัดเก็บและคืนสัมภาระ การให้บริการต่าง ๆ ข้อมูลเที่ยวบินในการเดินทาง หรือข้อมูลอื่นที่เป็นประโยชน์ 2) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ 3) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน
16	คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการแต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำท่าอากาศยาน	1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดูแลประจำท่าอากาศยานสามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น 2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการ ให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท 3) คู่มือควรมีโปรแกรมการฝึกอบรมและวิธีปฏิบัติในกรณีฉุกเฉิน

ตารางที่ 2.3.3 – 12 (ต่อ) รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในท่าอากาศยาน ตามข้อ 16 วรรคสอง

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ	ลักษณะ
17	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำท่าอากาศยานเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ 2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน
18	เจ้าหน้าที่ประจำท่าอากาศยานซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภท อย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อให้บริการคนพิการ	1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ 2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ 3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม

2.4 คำถามท้ายบท

- 1) จากข้อมูลกฎหมาย นโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบในระบบขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ท่านคิดว่าข้อใดต่อไปนี้ถูกต้องที่สุด
 - ก. คนพิการและผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่น่าสงสารควรให้ความช่วยเหลือเขาอย่างเต็มที่
 - ข. ต้องให้คนพิการและผู้สูงอายุได้เข้าถึงบริการตามสิทธิ เพื่อลดการพึ่งพาคนอื่น
 - ค. ไม่จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลืออะไรมากนักเพราะคนพิการและผู้สูงอายุส่วนน้อยที่ออกมาใช้ชีวิตในสังคม
 - ง. จัดให้บ้างหากมีงบประมาณเพียงพอ
- 2) ข้อใดต่อไปนี้เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมต่อคนพิการและผู้สูงอายุ
 - ก. การดูแลคนพิการและผู้สูงอายุขึ้นลงยานพาหนะ
 - ข. การยกคนพิการที่นั่งวีลแชร์ขึ้นลงเครื่องบิน
 - ค. อนุญาตให้คนพิการทางการเห็นนำสุนัขนำทางขึ้นยานพาหนะ
 - ง. ให้ผู้สูงอายุนั่งวีลแชร์ตามที่ขอรับบริการ
- 3) ข้อใดต่อไปนี้ไม่สอดคล้องกับคำว่า “สร้างเสริมเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อความพิการและคนพิการ”
 - ก. จัดฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการช่วยเหลือคนพิการอย่างถูกต้อง
 - ข. อนุมัติให้ข้าราชการไปร่วมฝึกอบรมการให้ความช่วยเหลือคนพิการกับหน่วยงานอื่น
 - ค. อนุญาตให้วงศ์ดนตรีคนตาบอดตั้งแสดงบนทางเท้า
 - ง. ไม่อนุญาตให้วงศ์ดนตรีคนตาบอดตั้งแสดงบนทางเท้า
- 4) ข้อใดต่อไปนี้กล่าวถูกต้องเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities, CRPD)
 - ก. ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รับรองเท่านั้น
 - ข. ประเทศไทยได้ลงนามพิธีสารเลือกรับเท่านั้น
 - ค. ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รับรอง และได้ลงนามพิธีสารเลือกรับ
 - ง. ประเทศไทยได้รับรองตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

- 5) ข้อใดไม่ใช่กรอบแนวคิดที่นำมาจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)
 - ก. การขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการขนส่ง และโลจิสติกส์ การสร้างเครือข่าย การเชื่อมโยงระบบคมนาคมภายในประเทศ และระหว่างประเทศ
 - ข. การขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและปลอดภัย พลังงานทางเลือกใหม่ พลังงานประหยัด
 - ค. จัดทำถนนไร้ฝุ่น
 - ง. การเข้าถึงระบบขนส่งอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม การออกแบบสำหรับคนทุกคน
- 6) ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่สถานที่ให้บริการขนส่งตามกฎหมายกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. 2556
 - ก. สถานีขนส่งผู้โดยสาร
 - ข. สถานีเติมน้ำมันเชื้อเพลิง
 - ค. สถานีรถไฟและสถานีรถไฟฟ้า
 - ง. ท่าเทียบเรือ
- 7) ข้อใดไม่ใช่ยานพาหนะตามกฎหมายกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. 2556
 - ก. รถสามล้อดัดแปลงตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก
 - ข. รถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
 - ค. รถไฟตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง
 - ง. รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
- 8) ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับพื้นผิวต่างสัมผัสชนิดเตี้น ตามกฎหมายกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548
 - ก. มีสีและพื้นผิวที่ต่างจากบริเวณโดยรอบ
 - ข. ต้องมีความนูนสูงประมาณ 1 เซนติเมตร
 - ค. ปูบริเวณต่างระดับที่มีระดับต่างกันเกิน 20 เซนติเมตร
 - ง. สถานีขนส่งมวลชน ให้ขอบนอกของพื้นผิวต่างสัมผัสอยู่ห่างจากขอบของชานชาลา 60 – 65 เซนติเมตร

- 9) ข้อใดต่อไปนี้อยู่ในการจัดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สำหรับยานพาหนะ ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. 2556
- ก. อุปกรณ์นำพาคนพิการหรืออุปกรณ์ยกรถเข็นคนพิการขึ้นและลงจากพาหนะ
 - ข. เจ้าหน้าที่ประจำสถานีซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการ แต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคนเพื่อให้บริการคนพิการ
 - ค. อนุญาตให้นำสัตว์นำทางขึ้นยานพาหนะ
 - ง. การประกาศข้อมูลสำหรับคนพิการทางการเห็น และตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดง ความหมายสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
- 10) ข้อใดต่อไปนีกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้บันไดเลื่อนที่สามารถปรับเพื่อรองรับการใช้งานของวีลแชร์ได้ ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะอื่นเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. 2555
- ก. สามารถใช้ได้เพราะมีความกว้างเพียงพอสำหรับวีลแชร์
 - ข. วีลแชร์ชนิดขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไม่สามารถใช้บริการเพราะมีน้ำหนักมาก
 - ค. สามารถใช้กับวีลแชร์ได้เพราะมีระบบในการยัดขึ้นบันไดสองชั้นไว้ด้วยกัน
 - ง. มีคนช่วยดูแลเมื่อบันไดเลื่อนเคลื่อนตัว